

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

On birinci Birleşim

30 . XI . 1953 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	462	5. — Vergi Usul Kanunu ile bu kanunun 5815 sayılı Kanunla değiştirilen bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve kanuna bazı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/540, 1/457)	465
2. — Havale edilen kâğıtlar	463:464	6. — Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın komisyondan çekildiğine dair Ticaret Komisyonu reisliği tezkeresi (3/541)	465
3. — Yoklama	464	5. — Görüşülen işler	466
4. — Riyaset Divanının Umumi Heyete sunuşları	464	1. — Ankara Mebusu Fuad Seyhun ve üç arkadaşının eczane bulunmayan yerlerde eczane açmayı teşvik, Zonguldak Mebusu Rifat Sivişoğlu'nun, Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 694 sayılı Kanunun 49 ncu maddesinin değiştirilmesi, 53 ncü maddesine fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin kaldırılması, Erzincan Mebusu Ziya Soylu ve 6 arkadaşı ile Sivas Mebusu Nâzım Ağacıkoğlu ve 2 arkadaşının, eczacılar ve eczaneler hakkında, Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanununun 18 - 24 ncü maddeleriyle 49 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/136, 297, 348, 378, 413)	466:485
1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün malzeme stoğunu yapabilmek için 60 milyon liralık mütedavil sermaye tesisine dair olan kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/536, 1/635)	464		
2. — Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair olan kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/537, 1/414)	464		
3. — Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına ve bu kanunun bazı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/538, 1/415)	464		
4. — Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara sâri taahhüellere girişilmesi hakkındaki 5169 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/539, 1/634)	464:465		

6. — Sorular ve cevaplar

486

A — Yazılı sorular

486

1. — Trabzon Mebusu Naci Altuğ'un, Trabzon Vilâyetinde inşa edilen Tütün İşletme ve Bakım Evinin ne zaman işletmeye açılacağına dair sorusuna Gümrük ve

Tekel Vekili Emin Kalafat'ın yazılı cevabı (6/1197)

486

2. — Ordu Mebusu Atıf Topaloğlu'nun, Ordu'nun Ünye Kazasına bağlı Karakuş Nahiyesinin ne zaman kaza haline getirileceğine dair sorusuna İçişleri Vekili Etem Menderes'in yazılı cevabı (6/1205)

486:487

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Balıkesir Mebusu Mücteba İştin'in, Dilekçe Komisyonundan istifa ettiğine dair tavreri okundu.

Gündemde mevcut kanun teklif ve lâyihalarının diğer maddelerden önce görüşülmesi hakkındaki önergeler kabul edildi.

Yeniden iki kaza kurulması hakkındaki kanun kabul edildi.

Çoruh Vilâyetine bağlı Fındıklı kazasının Rize Vilâyetine bağlanması hakkındaki kanun kabul edildi.

Limanların İnşa, Tevsi, İslah ve Tehizine dair olan 5775 sayılı Kanuna ek kanun kabul olundu.

Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanun tekliflerinin maddeleri üzerinde de bir müddet görüşüldükten sonra,

30 . XI . 1953 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Reisvekili

Kâtip

Manisa Mebusu

Kayseri Mebusu

Muzaffer Kurbanoğlu

İbrahim Kirazoğlu

Kâtip

Çanakkale Mebusu

Ömer Mart

Sorular

Sözlü sorular

1. — Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, Siverek'te münteşir «Siverek» gazetesi sahip ve mesul müdürünün ne için tevkif edildiğine dair sözlü soru önergesi, Adalet Vekâletine gönderilmiştir. (6/1238)

2. — Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, Kars'ta kok kömürünün tonunun 99 liraya verildiğinin doğru olup olmadığına, doğru ise mâkul bir dereceye indirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, İşletmeler Vekâletine gönderilmiştir. (6/1239)

3. — Trabzon Mebusu Salih Esad Alperen'in, İstanbul'da muvakkaten Bahriye Müzesi olarak işgal edilen Bezmiâlem Validesultan Camiinin tahliye edilip edilmediğine dair sözlü soru önergesi, Başvekâlete gönderilmiştir. (6/1241)

Yazılı sorular

1. — Kars Mebusu Fevzi Aktaş'ın, Kars Vilâyetinin mesken, mahrukut ve kereste ihtiyaçları

nın halli için ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Tarım Vekâletine gönderilmiştir (6/1237)

2. — Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, hayvan nakliye tarifelerinin indirilmesi, nakil vasıtaları temininin kolaylaştırılması, hayvan vergilerinin kaldırılması hususlarında ne düşünüldüğüne ve hayvanlardan elde edilen gıda ve sanayi maddelerine dair yazılı soru önergesi, Gümrük ve Tekel, Maliye, Tarım, Ulaştırma vekâletlerine gönderilmiştir (1/1240)

3. — Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, Kars vilâyetinin kaza ve köylerindeki meskenlerin tamir ve inşası için ne kadar para ayrılacağına dair yazılı soru önergesi, Tarım Vekâletine gönderilmiştir (6/1242)

4. — Bingöl Mebusu Mustafa Nuri Okcuoğlu'nun, Elâzığ'ın Keban Kazasına bağlı Ağın Nahiyesinin kaza haline getirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair, yazılı soru önergesi, İçişleri Vekâletine gönderilmiştir (6/1243)

2. HAVALA EDİLEN KÂĞITLAR

Lâyhalar

1. — «Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Anlaşması» na Türkiye'nin iltihakı hakkında kanun lâyihası (1/676) (Dışişleri ve Ekonomi Komisyonlarına)

2. — Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü 1951 mali yılı Hesabı Katî kanun lâyihası (1/677) (Sayıştay Komisyonuna)

3. — Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı (Unesco) nun, Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında 5 Eylül 1951 de imzalanan Teknik Yardım Esas Anlaşmasına âkîd taraf sıfatıyla ithali hususunda Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu Türkiye Temsilcisi arasında teati olunan mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/678) (Dışişleri ve Millî Eğitim Komisyonlarına)

4. — Devlet Kitapları Döner Sermayesi hakkındaki 4940 ve 5760 sayılı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/679) (Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonlarına)

5. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/680) (İçişleri ve Bütçe Komisyonlarına)

6. — Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/681) (Bütçe Komisyonuna)

7. — Temsil Ödeneği hakkındaki 5027 sayılı Kanunda Askerî Makamlar Üzerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Olan 5427 sayılı Kanuna bağlı cetvelin tadiline dair kanun lâyihası (1/682) (Bütçe Komisyonuna)

8. — Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/683) (Dışişleri ve Millî Eğitim Komisyonlarına);

9. — Türkiye'ye bir Teknik Yardım Daimî Temsilcisi izamı hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan Teknik Yardım Ek Anlaşma-

sının tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/684) (Dışişleri Komisyonuna);

10. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/685) (Bütçe Komisyonuna)

Teklifler

11. — Konya Mebusu Muammer Obuz ve 2 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi (2/564) (Maliye ve Bütçe komisyonlarına)

12. — Trabzon Mebusu Cemal Reşit Eyüboğlu'nun, Memurlara ödenecek pahalılık tazminatı hakkında kanun teklifi (2/565) (Maliye ve Bütçe komisyonlarına)

Tezkereler

13. — Kars Mebusu Hüseyin Cahit Yalçın'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/542) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Karma Komisyona)

14. — Vakıflar Umum Müdürlüğünün 1951 Bütçe yılı Hesabı Katîsine ait Mutabakat Beyannemisinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/543) (Sayıştay Komisyonuna)

15. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/544) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Karma Komisyona)

Raporlar

16. — Ankara ve İstanbul'daki askerî polis birlikleri astsubay ve eratına öteberi ödeneği verilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Savunma ve Bütçe komisyonları raporları (1/388) (Gündeme)

17. — Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ile Kars Mebusu Sırrı Atalay ve 4 arkadaşının, Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Bayındırlık, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/628, 2/381) (Gündeme)

18. — İdare Amiri İzmir Mebusu Mehmet Al-demir ve Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen'

in, Büyük Millet Meclisi 1953 yılı Bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Bütçe Komisyonu raporu (2/559) (Gündeme)
19. — 2/3 Ağustos 1944 ten evvel Alman

Kliring hesabına yatırılmış olan avansların iadesine dair kanun lâiyhası ve Dışişleri, Ticaret ve Bütçe komisyonları raporları (1/538) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,05

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın.

KATIPLER : Sedat Baran (Çorum), Ali Ocak (Gazianteb).

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız efendim.

(Afyon seçim çevresi mebuslarından, Denizli

seçim çevresi mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Oturumu açıyorum.

4. — RİYASET DİVANININ UMUMİ HEYETE SUNUŞLARI

1. — *Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün malzeme stoku yapabilmek için 60 milyon liralık mütedavil sermaye tesisine dair olan kanun lâiyhasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/536, 1/635)*

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

10. VII. 1953 tarihli ve 71 - 2586/6 - 2096 sayılı yazı ile takdim edilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün malzeme stoku yapabilmesi için 60 milyon liralık mütedavil sermaye tesisine dair olan kanun lâiyhasının iadesini saygılarımla rica ederim.

Başvekil

A. Menderes

REİS — Geri verilmiştir efendim.

2. — *Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair olan kanun lâiyhasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/537, 1/414)*

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5421 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler ilâvesine dair olup 9. VI. 1952 tarihli ve 6/1724 sayılı yazımızla sunulan kanun lâiyhasının geri

gönderilmesine müsaade buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Başvekil

A. Menderes

REİS — Geri verilmiştir.

3. — *Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına ve bu kanunun bazı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun lâiyhasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/538, 1/415)*

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve bu kanunun bazı maddelerine fıkralar eklenmesine dair olup 9. VI. 1952 tarihli ve 6/1725 sayılı yazımızla sunulan kanun lâiyhasının iadesine müsaade buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Başvekil

A. Menderes

REİS — Geri verilmiştir, efendim.

4. — *Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü ihtiyaçları için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkındaki 5169 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine dair*

kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/539, 1/634)

REİS — Tezkereyi okutuyorum.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

7 . 7 . 1953 tarihli ve 6/2076 sayılı yazımızla sunulmuş olan 5169 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihasının iadesine müsaadenizi saygılarımla arz ve rica ederim.

Başvekil
A. Menderes

REİS — Geri verilmiştir.

5. — *Vergi Usul Kanunu ile bu kanunun 5815 sayılı Kanunla değiştirilen bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun lâyihasının geri verilmesi hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/540, 1/457)*

REİS — Tezkereyi okutuyorum.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5432 sayılı Vergi Usul Kanunu ile bu kanunun 5815 sayılı Kanunla değiştirilen bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve kanuna bâzı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair olup 26 . 9 . 1952 tarihli ve 6/2798 sayılı yazımızla sunulan kanun lâyihasının geri gönderilmesine müsaade buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Başvekil
A. Menderes

REİS — Geri verilmiştir.

6. — *Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın komisyondan çekildiğine dair Ticaret Komisyonu Reisliği tezkeresi (3/541)*

Yüksek Reisliğe

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın komisyonumuzdan istifa ettiğine dair olan takrirî ilâhik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Ticaret Komisyonu Sözcüsü
Kastamonu
Şükrü Kerimzade

Ticaret Komisyonu Başkanlığına
Ticaret Komisyonundan çekildiğimi arz ederim.
Kırşehir Mebusu
Osman Bölükbaşı

REİS — İttılânıza arz olunmuştur.
Gündemle ilgili önergeler vardır, okutuyorum :

Yüksek Reisliğe

Bugünkü gündeme dâhil kanun lâyiha ve tekliflerinin, sözlü sorularla İçtüzük gereğince bir defa görüşülecek işlerden evvel, görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Balıkesir Mebusu
Esat Budakoğlu

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin V. sırasındaki birinci defa görüşülecek işlerin diğerlerine takdimen ve tercihan müzakere olunmasını arz ve teklif ederim.

Afyon Karahisar Mebusu
Ahmed Veziroğlu

Yüksek Başkanlığa

Gündemin V. kısmındaki iki defa görüşülecek işler arasında gösterilen kanun teklif ve lâyhaların sözlü sorular ve bir defa görüşülecek işlerden önce görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Zonguldak Mebusu
Rifat Sivişoğlu

REİS — Her üç önerge aynı mahiyettedir. (Değil, sesleri) Efendim, ayrı mahiyette fikir taşıyan bir önerge yoktur. Üçü de gündemin iki defa görüşülecek işlerinin sözlü sorulara ve bir defa görüşülecek işlere takdimen görüşülmesi mahiyetindedir. Reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu vaziyete göre eczacılar ve eczaneler hakkındaki kanun tekliflerinin görüşülmesine devam ediyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Ankara Mebusu Fuad Seyhun ve üç arkadaşının eczane bulunmayan yerlerde eczane açmayı teşvik, Zonguldak Mebusu Rifat Sivişoğlu'nun, Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki 964 sayılı Kanununun 49 ncu maddesinin değiştirilmesi, 53 ncü maddesine fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin kaldırılması, Erzurum Mebusu Ziya Soylu ve 6 arkadaşı ile Sivas Mebusu Nâzım Ağacıkıoğlu ve 2 arkadaşının, eczacılar ve eczaneler hakkında, Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanununun 18-24 ncü maddeleriyle 49 ncu maddesinin 2 ncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/136, 297, 348, 378, 413).

REİS — Geçen Birleşimde tasarıda yazılı 7 ncı maddeyi 6 ncı madde olarak okumuştuk.

Söz istiyen arkadaşlar : Sudi Mihçioğlu, Tevfik İleri, Abbas Çetin, Hüsnü Türkan, Necdet İncekara'dır.

Söz sırası Sudi Mihçioğlu'nundur.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Muhterem arkadaşlarım, daha evvelki celselerde de arzetmiştim; Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanunun Sağlık Komisyonunda tahdit prensipine uygun olarak hazırlandığını, Adalet Komisyonunda ise; yalnız tahdit prensipi kaldırılarak, diğer maddeler olduğu gibi alkonulduğunu ve bu şekilde amel etmek için hareket ihtiyar edildiğini ve bunun da hiçbir vakit Anayasa Hukukunun tanıdığı haklara dayanmadığını ve binaenaleyh bu eczacılık kanunu bu şekilde tedvin edildiği takdirde Anayasanın vatandaşına, meslek adamına sağladığı hakların bertaraf edildiğini arzetmiştim.

Arkadaşlar, burada altıncı maddenin D bendi (Sihhi sebeplerle veya sanatın icrasından mütevellit mâlûliyet dolayısıyla bir eczanenin mesul müdür tarafından idaresi müstemirren beş seneyi geçemez.) diyor. Halbuki vâzı kanununun âmme sağlığı menfaati adına eczacıdan istediği husus eczanenin mesul bir müdür tarafından idare edilmesi hususudur. Bir eczacı hastalanabilir, bir eczacı her hangi bir sebeple her insanın başına gelen bâzı hastalıklara duçar olabilir. Eczanesi vardır, eczanesine anlaşma

yoliyle bir mesul müdür koymuştur. Eczacı başta olduktan sonra, müdürü mesulle eczaneyi idare etmek hakkını beş sene sonra ondan nezetmek Anayasa ve İnsan Hakları Beyannamesine aykırıdır arkadaşlarım.

Bir taraftan memlekette azlığından dolayı eczanelerin çoğalmasını istiyoruz, temenni ediyoruz; memlekette eczacılığın (Bâzı arkadaşlarımla ve hattâ ekseriyetinizin kabul buyurduğu şekilde) tahdit yüzünden çoğalamadığı kanaatini izhar ediyoruz, öbür taraftan eczacının memlekette çoğalmaması yolunda bâzı hükümler getiriyoruz; bu, tamamen tezada düşmek olur.

Bendeniz bu kanunun bütün maddelerini okuduktan sonra şu kanaate vardım arkadaşlarım : Tahdit esasına göre hazırlanmış bir kanunun tahdit prensibi ortadan kalktıktan sonra bütün maddelerinin Adalet ve Sağlık komisyonlarından teşekkül edecek bir geçici komisyonda mütalâasında fayda vardır. (Gürültüler). Memleketin umumi sıhhati bakımından fayda vardır, memleketin selâmeti bakımından fayda vardır, bir meslek adamının.. (Gürültüler).

REİS — Müsaade buyurun; tahrir hakkında reylerinizi istimal buyurduğunuz zaman icabeden hususatı yaparsınız.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Devamla) — Tensip buyurmazsanız reddedersiniz beyefendi, çok rica ederim. Meclisi Âlinin takdirine arz ediyorum.

Bir eczacının, bir meslek adamının ilmi şerefini, haysiyetini korumak bakımından zaruret vardır. Niçin mi diyorsunuz arkadaşlar, arz edeyim, derhal : 6 ncı madde üzerinde olduğumuz için 14 ncü maddeden bahsetmek mecburiyetinde kaldığımdan dolayı özür dilerim.

14 ncü madde; eczacıyı mebus olmaktan, eczacıyı meclisi umumi âzası olmaktan, eczacıyı insan hakkından mahrum ediyor. Bu şekilde teklif edilmiş bir kanunun müzakeresinde bâzı kısımları tenvir edememek durumuna düşeceğimizden, lâıkiyle tedvin edemeyeceğimizden endişe ediyorum, korkuyorum. Âmme sağlığını korumak için muhatap olacak bir kanunun lâıkiyle tedvini lâzımdır. Başkanlığa bir tahrir vermiş bulunuyorum; bâzıların ka-

falarında endişe olmayabilir, fakat benim kafamdaki endişe memleket menfaatidir arkadaşlar.

REİS — Tevfik İleri... Abbas Çetin (Vazgeçti sesleri).

HÜSNÜ TÜRKAND (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlar, Eczacılar Kanununun hazırlanmasında ben de komisyonda vazife görmüş bir arkadaşınız sıfatıyla bir iki şey söylemek isterim. Geçen sefer, kanunun konuşulması esnasında bir arkadaşımız târizde bulundu; tahdide taraftar olan bir arkadaş, bu kanunu bir komisyona sevketmenin âdeta bu işi bir çeşit önlemek olduğunu ileriye sürdü. Şunu burada arzetmek isterim ki, burada yapılan münakaşalarda hiçbir zaman şahsi fikirlerimizi empoze etmek ve onları kabul ettirmek vazifesi ile mükellef değiliz. Heyeti Umumiyenin tasvibine mazhar olan fikirlerimiz kanun olarak kesbi katiyet eder. Etmeyenler de milletin hayrına söylenmiş sözlerdir. Bundan evvel konuşulmuş olan doktorlara ait Hizmeti Mecburiye Kanununun müzakeresi esnasında bu şekilde yapılan münakaşaların gürültülere sebebiyet vermesi neticesinde, söz söylemek hususundaki arzularımıza muhalefet edilmesi yüzünden, bugün pekâlâ tatbik sahasına girdiği halde bu kanun revaç bulamamıştır. Binaenaleyh buradaki fikirlerimizi açıkça izhar etmemiz her halde cümlemizi vicdan huzuruna kavuşturur, kanaatindeyim. Ben bu mesele için söz aldım ve huzurunuzu tasdi ettim.

Mâruzatım bu kadardır arkadaşlar.

REİS — Necdet İncekara.

NECDET İNCEKARA (İzmir) — Muhterem arkadaşlar, 6 nci maddenin D fıkrasının kaldırılması hususunda bâzı teklifler vardır, bu teklife ben de aynı kanaatle iştirak ediyorum. Bir eczacının önce bütün mesleki hayatı müddeti içinde kendi eczanesi dâhilinde biriktirmiş olduğu bir sermayesi vardır, bir de (Fond de commerce) dediğimiz sermayesi vardır. Bundan başka her hangi bir sermayesi olmadığı gibi, dikili bir ağacı bile yoktur ve olmasına da imkân yoktur. («Daha ne olsun» sesleri, gürültüler)

Arzetmek istediğim şudur : Her gün, her hafta piyasaya yeni yeni müstahzarlar çıkıyor ve herkes eline reçetesini alarak bu ilâcı isterim diye ısrar ediyor. Her eczacı bu istenen ilâçları

bulundurmamak mevkiindedir. Bu ise eczanede teraküm eden bir servet demektir. Bu vaziyet karşısında bir eczacının mâfûliyetinden veya hastalığından dolayı bu vaziyetinden mahrum edilmesi haklı bir hareket olamaz. Bu sebeple onun rahatsızlığından dolayı, eğer böyle beş sene, on sene eczaneye devam imkânı yoksa eczanesini bir müdürü mesul ile idare etmesi en doğru bir hareket olur.

Bunun hakkında sözcü arkadaşım buyurduklar ki; «Bu müdür bir ecir olur, onu kendisi için bir eczane açmaktan mahrum bırakır.» Kabul ettiğimiz serbesti sistemi içinde, müdiri mesul olan eczacının başka bir yerde, dilediği şekilde eczane açmasını menedecek hiçbir sebep yoktur. Esasen bu madde de kendisini eczane açmaktan mahrum etmeyeceğine göre, beş sene gibi bir müddetle takyidtmeye hiç de lüzum yoktur. Böyle bir kayıt tanındığı takdirde eczane sahibi ne yapsın? Sermayesini paraya kalbetmek imkânı yoktur. Bu, yeni rejim ile kabili telif değildir; ya o tarafa, ya bu tarafa. Herkes eczane açmak hakkını kazandıktan sonra, o müdiri mesul şöhretli bir eczaneyi satınalamaz, gider onun yanında eczane açar. Bu böyle olduğuna göre bu maddenin buradan kaldırılmasında zaruret vardır. Bendeniz bir teklifte bulunuyorum. Mâruzatım bundan ibarettir.

FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSEL (Bingöl) — Efendim, münakaşa olunmakta olan (C) ve (D) bentleri hakkında benzeniz ayrıca bir kanaate vâsıl olmuş değilim. Yalnız (C) ve (D) bentlerini yekdiğerinden ayrı tutarak, (C) bendinin ipkısı ve (D) bendinin tayyı mümkündür. Ancak benzeniz bunun hakkında bir mütalâa arzetmek için kürsüye gelmiş değilim. Bendenizin mütalâam bu tasarının bu devrede ve bu içtima senesinde Meclisten çıkarılacak en mühim tasarılarından biri olduğu merkezindedir. (Bravo sesleri) Bu, böyle iken ve Meclis kanaatini izhar etmiş iken işi tahdide taraftar olan bir komisyona sevk etmek demek bu kanunu, himennihilkerim, onuncu içtima devresine talik etmek demektir. Çünkü komisyona gidecek, uzun müzakerelerden sonra buraya gelecek, bu arada bütçe de araya girecek ve nihayet intihap devremiz de bitmiş olacaktır. Onun için arkadaşlar :

Noksanımı bil bir işe ya başlamadan evvel

Ya başladığın kârı pezirayı hitam et. (Alkışlar)

HIKMET FIRAT (Malatya) — Efendim, Eczacılar Kanunu Yüksek Huzurunuzda müzakere edilirken Meclisin temayülü de artık belli olmuştur. Meclisin temayülü belli olduktan sonra bu tasarı geri alınamaz veyahut savsaklanamaz. Bu hal tahakkuk ettiği takdirde bu işin samimiyetine hükümlenemez.

Mâruzatımı bu şekilde ifade ettikten sonra bu anlayışla maddenin C ve D bentleri hakkında mütalâamı arzedeceğim, belki faydalı olurum diye.

Yüksek malûmunuzdur ki, mesul müdürlük eczacılık hakkında esas bir madde değildir, ârızı vaziyetin idamesi hususundadır, boşluğu doldurmak içindir. Müdürü mesule eczane açmak yetkisi verilemez, ancak açılmış olan, işletmeye konulmuş olan bir müessesenin faaliyetini haleldar etmemek için, faaliyetini idame etmek bakımından, müdürü mesullük ihdas edilmiştir.

Yüksek malûmunuzdur ki, gerek müdürü mesullük ve gerekse eczane sahibi olmak ancak bu mesleke intisap etmiş olan vatandaşların meşru haklarıdır, bu intifa yalnız eczacılara aittir.

Kanunun birinci maddesinden son maddesine kadar bütün maddeleri bu ruhu mânadadır, bu meslekdaşların menfaatlerini himaye bakımından bu bentler bu bakımdan mütalâa edilmişlerdir.

Şimdi, bent der ki, (müdürü mesullük müddeti dolunca, eczanenin rursatnamesi geri alınır.)

Yüksek malûmunuzdur ki, ruhsatname müddeti ve müdürü mesullerinin devam etme müddeti 5 sene ile takyit edilmiştir. Bu idari bakımdan bir ayarlama meselesi olabilir. Ama bu tasarı yüksek huzurunuzda müzakere edilirken bunu enine sonuna çekirtmek ve mesele üzerinde beyanı fikir etmek hakkımızdır. Binaenaleyh, bu müddeti uzatabilir veya kısaltabiliriz. Bunun için bir şey demiyorum. Ama kanunun ruhu mânası, eczacının mesleki dâhilinde yaşamaktır. Ondan intifa temin etmek bakımından onlara verilmiş bir imtiyaz olduğuna göre bunu şümülen ayarlamak lâzımdır. Yani meslekini icra esnasında, her hangi bir yakıcı maddenin imali sırasında iki gözü kör olursa ne yapacaktır? 30 yaşında iki gözü kör olmuş olan bu adam ezkaza 70 sene yaşıyacaksa beş sene sonra onu müdürü mesulle eczanesini idare etmekten mahrum etmek.. Bu doğru değildir arkadaşlar.

Her ne kadar geçmiş kanunda, yani cari kanunda bu şekilde ayarlanmış ise de bu kanun tedvir edilirken, bu sakat kimsenin mesleki uğruna gözünü feda etmiş, mesleki uğrunda hayatını iyileşemeyecek bir hale sokmuş, veyahut hasbelkader - hiçbir vatandaşa Allah vermesin - iyileşmesi müşkül bir hastalığa dâçar olmuş ve meselâ son zamanda moda olan vereme müptelâ olmuş ise ister miyiz bu veremli eczacı masa başında ilâç yapsın? Doğru değil. Onun için iyi olmayacak derecede sâri hastalığı olanlar da eczacılık yapmaktan menedilmiştir, çok doğrudur. Ama buna bir ekme parası verelim, insanlık, viedan bunu emreder. O halde ne yapalım? Kolay arkadaşlar :

Maddeyi takip edelim, D fıkrası diyor ki, (sıhhi sebepler veya sanattan mütevellit mâlûliyet dolayısıyla bir eczacının mesul müdür tarafından idaresini mesul müdür tarafından idaresi sahibi bulunan eczacının hayatı müddetince devam eder.) Tabii bu arzettiğim şekil kabul edildiği takdirde C bendi kendiliğinden sâkit olur. Bitti mesele. Hiçbir dâva yok. Âmme menfaati bundan bir şey kaybetmedi. Hem eczane kazandı, hem de eczanenin devamını temin ettik; eczacının ekmeğini hayatı boyunca takdir ettik. Büyük Meclis kabul ettiği takdirde bu meslek sahiplerinin ekmeğini garanti etmiş oluruz. Kimse'nin hiçbir vakit böyle kötü akibete uğramasını temenni etmeyiz. Ama uğradığı takdirde ekmeğine mâni olmıyalım. Komisyon bu mâruzatıma iştirak ederse teklif yapmıyayım, yok mâruzatına iştirak edilmiyorsa teklif yapacağım. Ben hiçbir vakit müdürü mesulü himaye taraftarı değilim. Ama hayatını bu uğurda harcemiş, âmme bakımından sıhhatini tehlikeye koymuş ve ârizalara uğramış eczacıların hukukunu, bu arzettiğim şekilde, madamelhayat temin bakımından eczacıların eczanelerinin serbestisi hakkındaki kanunu, viedan huzuru ile hepimizin insanlık kaidelerine uygun olarak kabul etmemiz yerinde olur.

REİS — Refik İnce..

REİFİK ŞEVKET İNCE (Manisa) — Malûmunuzdur ki; her kanun muayyen bir fikir etrafında toplanmış maddeler yekûnundan ibarettir. Her madde o kanunun ruhu dairesinde ifası lâzımgelen ve lâzımgelmiyen hususu bildirir. Onun içindir ki, mihverî hareketimiz kanunun ru-

hunu teşkil eden madde olmalı ve bunun dışına çıkmamalıdır.

Bu kanunun ruhu da (eczacılık meslekini serbest bulundurmak) sözü ile ifade olunabilir. Binaenaleyh bütün koyacağımız maddeler bu ruha ne dereceye kadar uygun olursa, kanun da o kadar ahenkli ve tatbikatı da o kadar kolay olur.

Şimdi arkadaşlar, bu 7 nci maddenin görüşülmesi münasebetiyle C ve D bentlerindeki kayıtların aleyhinde noktai nazarlarını bildirmiş olan arkadaşlarıma tamamen iştirak ederim.

Bir defa müdiri mesullük keyfiyeti; eczacılar ve eczaneler milletın sıhhati umumiyesi bakımından lâzım müesseselerse, müdiri mesullük sıfatını tevsi etmek başlıca vazifemizdir. Bu sene mektepten çıkan bir adam, genç bir vatandaş eczane açmak için sermayesi yoksa bir eczane nin müdürü mesullüğünü deruhde edebilir. Bu itibarla üç sene, beş sene gibi bir müddetle bu müdiri mesullüğü takyit etmekte isabetsizlik vardır. Beş sene geçtikten sonra o zat uhdesinden müdiri mesullüğü kaldırırsak o gencin vaziyeti ne olacaktır? Halâ eczane açmaya da vaziyeti müsait değildir, bir başkasının yardımına muhtaçtır. Bu suretle yetmiş bir adamdan memleketin istifadesini de selbetmiş oluyoruz.

Bir de sakat bir noktai nazar dermeyer edildi. Biz, bunun aksine olarak, bir adamın muhtelif eczanesi olmasını teşvik etmeliyiz. Eczanelerin çokluğu hem sıhhati umumiye noktasından hem de müdiri mesullük yapacak gençlere saha açmak, onlara geçim imkânları sağlamak bakımından memlekete faydalıdır.

Daimî olarak mesul müdür olmazmış. Bence bir mâni yoktur. Arzettiğim gibi, bâzı yerlerde belediyeler eczane açıyorlar, oraya mesul müdür tâyin ediyorlar. Belediyeler için hastalık veya sanatı icra edememek gibi bir halin vukuu melhuz mudur? Oraya gelen müdiri mesul yaşadıkça, müdiri mesul olmak taahhüdünde bulundukça vazifesini yapar ve âmme istifade eder. Mutlaka eczane sahibinin gelip eczane nin başında bulunması iddiası hakikate uygun değildir.

Temenni ederim, bir eczacı sermayedar, on eczane açsın ve mesuliyeti maddiyesi gibi mesuliyeti mâneviyesini de müdiri mesuller vasıtasıyla deruhde etsin. Yoksa eczacı illâ Refik Şevket'in eczanesinin başında bulunması gibi bir

vaziyet olacaktır ki, doğru değildir. Bunda bir faidei umumiye melhuz olsa, pekâlâ, kabul edilir. Fakat böyle bir lüzum ve fayda yoktur.

Onun için ben, arzettiğim gibi, müdiri mesullerin mahdut müddetli olması aleyhindeyim.

İkincişi; müdiri mesullerin yetişmesi yeni yeni eczanelerin açılmasına yol açacaktır.

Üçüncüsü; muhtelif mal sahiplerinin eczane açması asla tehlikeli değildir. Kaldı ki, serbesti prensipine uygun düşmeyen C ve D fıkralarının tayyını teklif ediyorum.

Yüksek takdiriniz neticesi tecelli edecek hal, hakikat olacaktır.

REİS — Sudi Mihçioğlu.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Muhterem arkadaşlarım, Refik Şevket İnce üstadımız meseleyi hukuki yönden teşrih buyurdular. Kendilerine burada teşekkür etmek benim için bir vicdan borcudur.

Arkadaşlarım, burada bu (D) bendini cerheden bir diğer madde vardır ki, şudur : « Bir eczacı öldüğü zaman çocuğu varsa eczacı mektebini bitirinceye kadar o eczane müdiri mesul tarafından idare olunur ».

Çocuk henüz sekiz yaşındadır; ailesi o çocuğu ilerde eczacı yapacaktır. On beş sene sonra eczacı mektebinden çıkacak çocuk için eczane müdiri mesul tarafından idare edilecektir. Ama eczacı kör oluyor - hayatta kalması kabahat - eczanesi müdiri mesul ile ancak beş sene işletilebilecektir. Ben sene sonra müsaadeyi geri almak icabedecektir. Bu suretle hem eczacı hem ailesi sefalet içinde bırakılıyor. Bu nasıl tedvindir, aklim ermiyor.

Tekrar ediyorum; maddelerde bu suretle uzun konuşmalar yapmak suretiyle zaman kaybedildiği için iki komisyondan müteşekkil bir komisyon üç günde meseleyi esaslı şekilde hazırlayıp huzuru âlinize getirilebildi. Mesele kısa zamanda halledilir. Mâruzatım bu kadardır.

REİS — Komisyon Sözcüsü; buyurun.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Evvelâ şunu arz edeyim ki, bu maddeyi komisyona havale etmeyi komisyon olarak biz doğru bulmamaktayız. Aziz arkadaşlar, asıl olan bir eczane sahibinin eczacı olmasıdır. Mesul Müdürle idare istisnadır. Bugün mer'i bulunan hüküm de böyledir.

Şimdi değişik bir hüküm sevk edilmesi istenil-

mektedir. 14 ncü madde üzerindeki mütalâalarını 14 ncü madde sırasında cevaplandırmayı tercih ediyoruz. Esasen 6 ncı maddenin (A) ve (B) bentleri üzerinde mütalâa serdedilmemiştir. (C) ve (D) bentleri üzerindeki mütalâalarına, gerçi geçen oturumda cevap vermiştik, kısaca tekrârında fayda görmekteyiz. Demin bir arkadaşımızın, sıhhi sebeplerle veya sanatın icrasından mütevellit mâlûliyet dolayısıyla eczanesi başında bulunmayan şahsın ömrünün sonuna kadar mesul müdürle eczane idare etmesi kabul edilsin, şeklindeki mütalâası üzerine kendileriyle de ayrıca temas ettik, bu fikre komisyon olarak iştirak etmekteyiz. Ancak (C) bendi üzerindeki mütalâalara komisyon olarak iştirak etmemekteyiz.

Yani son olarak komisyonca madde şu şekilde kabul edilmiş oluyor :

Eczacılar aşağıdaki hallerde sanatlarını icradan menedilirlerse kendilerine verilmiş olan ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince daimi olarak geri alınır :

A) Ruhsatname almak için ibraz edilen evrakın hilâfı hakikat olduğu ve bidayeten erzacılığa mani bir halin vukuu resmen tahakkuk ederse;

B) 4 ncü maddedeki haller vukubulursa; Şimdi buraya kadar olan kısım, eski şeklinde, bir virgülle nihayet buluyordu. Şimdi bu virgül, nokta olacaktır.

Binaenaleyh son olarak yaptığımız değişiklikler madde şu şekli alıyor :

«Sıhhi sebeplerle veya sanatın icrasından mütevellit mâlûliyet dolayısıyla bir eczanenin müdürü mesul tarafından idaresi sahibi bulunan eczacının hayatı müddetince devam eder.»

Maddenin bu şekliyle kabul edilmesini ve komisyona gönderilmesini biz de istirham ediyoruz.

REİS — Ali Fahri İşeri.

ALİ FAHRİ İŞERİ (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlar; diğer kıymetli arkadaşlarım gibi ben de bu altıncı maddenin aleyhindeyim; yani tahdidin tamamen kaldırılması taraftarıyım. Bir misal vereyim :

Biri Bandırma'da, diğeri Gelibolu'da, biri genç yaşta, diğeri 85 yaşında, sahipleri vefat etmiş. Birisi, iki yavrusu ile ailesini bırakmış; diğeri de kalabalık bir aile efradı, bir sürü to-

run bırakmıştır. 85 yaşına kadar, ömrü, eczacılıkla geçmiştir. Bu adamın damadı vardı, damadı da sonradan vefat etti. Vefat eden damadının yavruları da onun başına düştü. En sonra bu adam da vefat etti. Şimdi müdürü mesul diyerek bir eczacı tutmuş ve eczaneyi idare ediyorlar. Bunlar Devletten teberrü istemiyorlar. Yalnız bu kanunun kabulünü istiyorlar. Ben de arkadaşlarımın fikrine iltihak ederek bunu rica ediyorum.

BAHADIR DÜLGER (Erzurum) — Efendim, geçen toplantıdan beri bu 6 ncı maddenin (C) ve (D) bentleri üzerinde münakaşa ediyoruz. Muhterem komisyonun o zamandan beri ısrarlarında pek hafifçe bir yumuşamanın vukuu nazarı dikkatimi celbetti. Lûtfen liberal bir espiyeye gelerek (D) fıkrasındaki tahdidi, müdiri mesulün durumunun, hasta eczacının ölümü anına kadar temdidi teklifinde bulundular. Bu, kanunun hâkim kılmak arzu ettiği serbesti prensibine tamamen muhaliftir. Arkadaşlarımız şu noktayı nazardan hareket ediyorlar; diyorlar ki: Bir eczacı, ancak bir eczane açabilir. Hayır arkadaşlar, bizim âmme namına kontrol etmek istediğimiz şu olabilir: Eczaneyi kim açarsa açsın, onun başında bulunanın ilmî kıfayeti bizi alâkadar eder. Bunun haricinde yapacağımız müdahaleler, liberal ticaret anlayışı ile asla kabili telif değildir. Binaenaleyh, eczanenin mesul müdür ile idaresinin mahdut bir zamana inhisar ettirilmesi yolundaki teklif, tamamiyle kanuna hâkim kılınmak istenen serbesti prensibiyle tezat halindedir. Büyük Meclis, bu kanunda serbesti prensibini esas olarak kabul ettiğine göre, bu prensibin ruhuna uygun olarak mesul müdür hakkında konulmak istenen tahditlerin de reddedilmesi istenilmektedir. Bu reddedildikten sonra (D) bendinin, reddin tabii bir neticesi olarak maddeden tayyedilmesi lâzımgelir. Binaenaleyh mesele açıktır, derhal reylemeye geçelim, (C) ve (D) bendini tayyetmek suretiyle bu kanunun 6 ncı maddesine serbesti prensibinin icabettirdiği ruh ve mânayı verelim.

Bir de, muhterem arkadaşlarımız, bu kanunun bir kere daha gözden geçirilmesi için Sağlık Komisyonuna iadesi hususunda bir talepte bulunuyorlar. Bir defa bu kanun Sağlık Komisyonundan geçmiştir. Bir kere daha o komisyonda gözden geçirilmesinde ne mâna

var? Bu kanun, tarihi bir kanun olmuştur. Çünkü bundan evvelki devrede gelmiş, komisyonlarda müzakeresi devam ederken Meclisin devresi sona ermiş, kadük olmuş, yeniden tecrübeye geçilmiş, üç buçuk sene daha üzerinde çalışılmış, keza çıkarılmamıştır. Şimdi onuncu devreye.. (11 nci devreye sesleri) Onuncu devreye kadar gelinmiş, oradan da on birinci devreye intikal ettirilmek gibi bir acaip durum hâsıl olacaktır. Tezahür eden noktai nazar, bu kanunun komisyona havalesini acabettirmiyor. Zaten komisyonlar, Meclis namına icrayi faaliyet eden unsurlar değil midir, böyle olduklarına göre ve Meclis de topluluk halinde iken bu arkadaşlarımız bu salâhiyetlerini, bu tasarruflarını burada daha salâhiyetle ve daha iyi istimal eder ve noktai nazarlarını izhar ederler. Komisyon âzaları arkadaşlarımız aramızda değil midir, noktai nazarlarını serdedemezler mi? Serdedebileceklerine göre, komisyona havale edilmesi noktai nazarının vârit olmaması lâzımgelir. Söyliyeceklerim bu kadardır efendim.

REİS — Söz alan arkadaşlar mevcuttur. Fakat elde kifayeti müzakere tavrini bulunduğu na göre onu okuyacağız.

Başkanlığa

Müzakerenin kifayetini teklif ediyorum.
Tokad Mebusu
Ahmet Gürkan

REİS — Tavrini aleyhinde, Tevfik İleri.

TEVFIK İLERİ (Samsun) — Efendim, iki celsedir müzakereyi dikkatle takip ediyorum. Çok mühim olan bu mevzuda hakikaten tam bir kanaate sahip olamadım.

Mesul müdürlüğü 5 sene ile tahdit edilmiş mi? Hasta olan eczacının eczanesini mesul müdür eczacı ölene kadar idare etsin mi? En son olarak konuşan Bahadır Dülger arkadaşımızın dediği gibi her hangi bir sermaye ile eczane açsın ve eczane mesul müdürle idare edilmiş mi? Bunda eczacının kârı nedir, vatandaşın ve memleketin kârı nedir? Samimi olarak arz ediyorum, henüz bir kanaate sahip olamadım. Birçok arkadaşlarımızın da aynı vaziyette olduğu kanaatindeyim. Arkadaşları dinliyalim ve en salim bir yolda reyimizi ve kararımızı verelim. O itibarla kifayet tavrini reddedilmesini rica ediyorum.

REİS — Müzakerenin kifayeti teklif edilmektedir, aleyhine konuşan arkadaşımızı da dinlediniz. Şimdi kifayet tavrini reyinize arz ediyorum. Kifayeti kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmiyenler... (Kifayet kabul edilmiştir.

Tavrini vardır, okutuyorum efendim.

Yüksek Reisliğe

Umumi Heyetçe kabul edilen esas ve prensipler dairesinde müzakere edilen 6 nci madde ile mütaakıp maddelerin yeniden hazırlanması için Sağlık ve Adalet komisyonlarından müteşekkil bir Karma Komisyona verilmesine karar ittilahz buyurulmasını arz ve teklif ederim.

Manisa Mebusu
Sudi Mihçioğlu

Yüksek Başkanlığa

Heyeti Umumiyece kabul edilen esas ve prensipler dairesinde mütaakıp maddelerin gözden geçirilmek üzere ihtisas komisyonu olan Sağlık Komisyonuna iadesini arz ve teklif ederim.

Sivas Mebusu
Nâzım Ağacıoğlu

Yüksek Reisliğe

Şifahen arzettiğim sebepleri nazarı itibara alarak 6 nci maddenin C ve D fıkralarının tavrını teklif ederim.

Erzurum Mebusu
Bahadır Dülger

Yüksek Başkanlığa

Arzettiğim sebeplere binaen C ve D bentlerinin tavrını teklif ederim.

Manisa Mebusu
Refik Şevket İnce

Başkanlığa

6 nci maddenin D fıkrasının tavrını teklif ederim.

İzmir Mebusu
Nedret İncekara

REİS — Tavrini ayrı ayrı reyimize arz edeceğim, efendim.

(Manisa Mebusu Sudi Mihçioğlu'nun tavrini tekrar okundu)

REİS — Sudi Mihçioğlu'nun tavrini reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... reddedilmiştir.

(Sivas Mebusu Nâzım Ağacıoğlu'nun tavrini

tekrar okundu)

REİS — Nâzım Ağacıkoğlu arkadaşımızın teklifi okundu. Kabul edenler... Etmeyenler... reddedilmiştir.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞÇIOĞLU (Çanak-kale) — Biz yeni bir şekil teklif ettik, takrime iştirak etmiyoruz.

(Erzurum Mebusu Bahadır Dülger'in takriri tekrar okundu)

REİS — Komisyon, biz yeni bir şekil tesbit ettik, iltihak etmiyoruz diyor.

Bahadır Dülger ve Refik İnce arkadaşlarımızın teklifi C ve D bentlerinin tayyından ibarettir.

Bu takrirleri dikkate alanlar... almayanlar... Teklif dikkate alınmıştır.

AHMED VEZİROĞLU (Afyon Karahisar) — Dikkate alınmış değil, kabul olunmuştur.

REİS — Refik İnce ve Bahadır Dülger arkadaşlarımızın altıncı maddedeki D ve C bentlerinin tayyı hakkındaki teklifi Heyeti Celilece dikkate almıştır. Dikkat keyfiyeti İttüzüğe de uygundur. Komisyonun da ayrıca tesbit ettiği bir şekil vardır. O da dikkate alınırsa...

REFİK ŞEVKET İNCE (Manisa) — Reis Bey, usule ait söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

REFİK ŞEVKET İNCE (Manisa) — Efendim, üç beş gün evvel cereyan ettiğini zannettiğim bir müzakerede Riyaset makamını işgal eden arkadaşımız bizi ikaz ederek «Malûmdur, tay teklifleri nazarı dikkate alınmak yolunda değil, doğrudan doğruya kabul edilip edilmemek için reyinize konur.» demiştir.

Elimizdeki Tüzüğün de hükümlerinin bu manâda olduğuna dair şerhler vardır. Binaenaleyh Riyaset makamının bu defa bir zühule mâruz bulunduğunu zannediyorum. Rica ederim, üç beş gün evvelki zaptı okuyalım. Tay teklifleri kabul veya âdemi kabul şeklinde reye konur.

REİS — Efendim, Riyasetin noktai nazarında değişiklik yoktur. Refik Şevket arkadaşımızın noktai nazarına biz de iltihak etmekteyiz. teamül de böyledir.

Yalnız dikkate alınmak suretiyle C ve D bentleri maddeden tayyedilmek suretiyle komisyonun ayrıca tesbit ettiği maddeyi yine size arz etmek durumunda ve mecburiyetindeyiz.

C ve D bentlerinin tayyı sebebiyle maddenin almış olduğu son şekli okuyoruz :

MADDE 6. — Eczacılar aşağıdaki hallerde sanatlarını icradan menedilerek kendilerine verilmemiş olan ruhsatnameler Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince daimî olarak geri alınır.

A) Ruhsatname almak için ibraz edilen evrakın hilâfı hakikat olduğu ve bidayeten eczacılığa mâni bir halin bulunduğu resmen tahakkuk ederse;

B) Dördüncü maddedeki haller vukubulursa;

REİS — Maddeyi bu şekilde reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bir eczacı almış olduğu müsaadeden sarfınazar eder veya iflâsına yahut hacrine hükmolunur veya vefat eylerse ruhsatname sâkit olur.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Vefat eden veya hacredilen veya meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı mâlûliyete düçar olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa bu kanunun 7 ve 10 ncu maddelerinde yazılı müddetlerle eczane bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır.

(Bu karışık, sesleri).

REİS — Efendim; bu 8 nci maddedeki 7 ve 10 rakamlarından 7 nin altı 10 un ise 11 olması lâzımdır.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ NUSRET KIRIŞÇIOĞLU (Çanak-kale) — İzah edelim efendim.

REİS — Buyurun efendim.

SÖZCÜ ADINA NUSRET KIRIŞÇIOĞLU (Devamla) — Efendim, Yüksek Meclis bir eczane sahibinin mesul müdür tarafından idaresinin müddete bağlanması hususunu reddettiğine göre; şimdi 8 nci maddenin şu şekilde reye konması icab ediyor kanaatindeyim :

« Vefat eden veya hacredilen veya meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı mâlûliyete düçar olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa eczane bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince ruhsat verilir. Bu suretle

verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır ».

Yani buradaki « . . . bu kanunun 7 ve 10 ne maddelerinde yazılı müddetlerle » kaydı çıkarılmış olacaktır.

Efendim bu yukardaki maddelerde yapılan değişikliğin tabii bir neticesidir. Bu şekilde reye konmasını arz ve istirham ediyorum.

REİS — Bu şekli ile yeniden okuyoruz :

MADDE 8. — Vefat eden veya hacredilen veya meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı mâlûliyete düşer olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya küçük çocukları varsa eczanenin bunlar hesabına bir mesul müdürün idaresi altında işletilmesine Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelerden Harçlar Kanununa göre harç alınır.

REİS — Maddeyi bu şekli ile reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Madde tashih edilmiş şekli ile kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bir eczanenin mesul müdür tarafından mahcur namına idare edilmesi hacredilen eczacı hakkındaki hükmün ref'ine veya vefatına veya beş sene müddetin hitam bulmasına kadar devam eder. Ölen bir eczacının vârisleri namına eczanesini mesul müdür tarafından idare edilmesi çocuğunun reşit olmasına ve çocuğu bulunmayan eczacının karısının veya kocasının evlenmesine, karı veya koca evlenmedikleri takdirde karı için beş, koca için bir senelik müddetin bitmesine kadar devam eder.

Şu kadar ki, ölenin çocuklarından birisi, karısı veya kocası eczacı ise eczane usulü dairesinde kendilerine devredilerek yeniden ruhsat verilir; bu vârislerin hepsi eczacı ise ana çocuğa, çocuk babaya, büyük kardeş küçüğe tercih olunur.

REİS — Bu madde yedinci madde ile mütenazır oluyor.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Muhterem arkadaşlar; takdir buyurunuz ki, bu maddenin yukardaki maddelere göre kaleme alınması biraz zamana mütevakıftır. Munhasıran bu maddeyi komisyonda yukarıki maddelere göre tanzim etmek üzere geri istiyoruz efendim.

REİS — Bu maddeyi yedinci maddeye mütenazır bir hale getirilmesi için istiyorlar. Komisyona veriyoruz.

MADDE 10. — Vefat eden eczacının vârisleri arasında, karı, koca veya çocuk yoksa eczane bunların haricindeki mirasçılar tarafından nihayet bir sene zarfında tasfiye edilir.

Bu müddet içinde eczanenin bir mesul müdürle idaresi mecburidir.

REİS — Necdet İncekara.

NECDET İNCEKARA (İzmir) — Efendim, Yüksek Heyetinizce sermayedara bir müdiri mesul ile eczane işletilmesi hakkı verildiği halde biraz evvel kabul edildiği şekilde burada vârislere bu hakkı tanımamış oluyoruz. Onun için vârislere de bir senede tasfiye için değil ilânihaye bu eczaneyi işletmek hakkı verilmelidir. (Doğru sesleri).

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Muhterem arkadaşlar; biraz evvel konuşan arkadaşımızın temas ettiği husus, Heyeti Celilenizin kabul buyurduğu birinci maddeye aykırıdır. Birinci maddede; (Eczacılık; eczane, ecza deposu, ecza dolabı, galenik, tıbbi ve ispençiyari mevat ve müstahzarat lâboratuvarı veya imalâthanesi gibi müesseseler açmak ve işletmek veya tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar veya imal etmek veyahut bu kabil resmî veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmaktır) denilmektedir.

Yani ancak eczacı eczane açabilecektir. Bundan sonraki maddeler fevkalâde hallere munhasır hükümlerdir. Bu teklif kabul olduğunda takdirde bir eczacıyı mesul müdür olarak alanın eczane açmasına müsaade edilecek demektir. Binaenaleyh bu, birinci madde hükmüne aykırıdır, iştirak edilmemesini rica ederim.

BAHADIR DÜLGER (Erzurum) — Komisyon sözcüsü bize esaslı bir noktayı hatırlattı. Hakikaten Büyük Meclisin kabul etmiş olduğu birinci madde ile altıncı maddeye konulmuş olan prensipler birbirine muhalefet arz ediyor. Altıncı maddede koymuş olduğumuz geniş prensip, eczanenin bir müdiri mesul tarafından ilânihaye, nesillerden nesillere intikal suretiyle idaresini mümkün kılacaktır. Halbuki birinci madde bu madde ile tamamen tezat halindedir. Bu madde eczacılığın hem sermayedarlığın hem sanat ve meslek kısmının - bir şahıs üzerinde toplamasını mümkün kılıyor.

Şimdi; Büyük Meclisin gösterdiği temayül karşısında, bu kanunun ikinci müzakeresinde

elbette bir şu birinci maddenin hükmü içinde bir tezat manzarası hâsıl olmakla bunun yeneden müzakeresini yapacağız.

Şimdiki 10 ncu maddeye gelince : Vefat eden eczacının vârisleri arasında, karı, koca veya çocuğu diye, bir miras taksimini andırır hükümler var. Biz Eczacılık Kanunu mu yapıyoruz, yoksa eczacıların miraslarının ne suretle taksim edileceğine dair bir kanun mu çıkarıyoruz? Bize ne efendim. Vârisi var mı, alacaklı mı, borçlu mu? Bizim bu kanun içersinde tanzim etmemiz iktiza eden bir tek husus vardır : O da eczane-nin bir mesul müdürün nezareti altında idaresidir. Diğerleri bizi alâkadar etmez. Bir eczacı öldüğü zaman mallarının vârislerine ne şekilde taksim edileceğini mahkeme halleder. Bizim bu kanunun içersine bir takım miras meseleleri hakkında hüküm koymamız bu kanunun keyfiyeti bakımından bana tezatlı ve yersiz geliyor. Onun için biz, kanunun ikinci müzakeresinde bugün tezahür eden temayüllere göre birinci maddeye ufak bir fıkra ilâve edilmesi suretiyle, sırf prensibi değişmez bir surette tesbit ve tamamlamak için, bu hükümleri ortadan kaldırmak üzere, bir teklif sunacağız.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, bir meslekin icrasına ve bir meslektaşın hayatına ait bir kanun tedvin ediyoruz, biz burada sermayedarın sermayesini, eczacılık mesleki uğruna koymasını temin için kanun tedvin etmiyoruz. Elbette uzun seneler bir istikbal için çalışmış insanın, birikmiş bir sermaye karşısında boyun eğmesi doğru olmaz. Binaenaleyh, komisyonun bu noktai nazarı yerindedir. Kanunda bu cihetin bulunması Medeni Kanunun da hükümleri icabatındandır. Binaenaleyh, tay teklifinin reddini ve maddenin olduğu gibi kabulünü rica ederim.

RMŞ — Necdet İncekara.

NECDET İNCEKARA (İzmir) — Efendim, altıncı madde ve bu madde ile iki görüş, iki noktai nazar tezahür etmiş bulunmaktadır :

Birisi; komisyon, tahdidi nüfus esasına göre eczane açılması hükmünü kaldırmış ve fakat kanun metninde tanzim edici maddelere geniş nispette yer verilmiş bulunmaktadır. Bu, Yüksek Meclisin tasvibine iktiran etmiştir.

Diğeri de Bahadır Dülger arkadaşımızın noktai nazarıdır ki eczacılığı alâkade bir ticaret seviyesine indirmektedir.

Eczacılık; memleket sağlığı ile ilgili bir meslektir, bir iştir. Eczane memleket sağlığına yardımcı bir müessesedir, Sağlık Vekâleti ile sıkı sıkıya ilgilidir ve hattâ eczacılık yarı memuriyettir. Şimdi öğrenmiş bulunuyoruz ki, Sağlık Bakanlığı eczacı kadrolarında yüzde elli nispetinde bir münhal vardır, yani kadroların yüzde ellisi boştur. Yarın meslek dışı sermaye piyasaya döküldüğü zaman tek tek küçük eczanelerin hepsi bu sermayeye koşup gideceklerdir. Bu, memleket realiteleri bakımından mahzurlu bir gidiştir. Bunu vaktiyle tashih etmeliyiz. Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin kadrolarının % 50 si münhalken Anadolu'da bulunan eczacılara patronlar yoluyla cazip ücretler vermek suretiyle bütün Anadolu'yu bir kerbelâ haline getirmek yoluna mı gideceğiz? Onun için 6 ncu madde üzerinde taktirî müzakere edeceğiz. Sağlık bakımından memleket için hatalı yola gidilmiştir. Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin bu hususta ne düşünmekte olduğunu öğrenmekte fayda vardır. Bunu arz ediyorum.

REİS — Halil Özyörük.

ADALET KOMİSYONU REİSİ HALİL ÖZYÖRÜK (İzmir) — Muhterem arkadaşlar: eczane açmak meselesi doğrudan doğruya bir ticaret mevzuu değildir. Galip vasfı ticaret olmakla beraber umumi sıhhati alâkadar ettiği için bir mesleki mahsus halinde disipline tâbi bulunan ve bu suretle icrayı faaliyet eden bir meslektir, bir ticaret mevzudur. Binaenaleyh bir eczane-nin mutlaka birinci maddede zikredilmiş olan şartları ve vasıfları haiz bir eczacı tarafından açılması ve işletilmesi esastır. Bunun haricinde lâalettâyin hiçbir kimse kalkıp da eczane açamaz ve işletemez. Bu, bir mesleki mahsus ve disipline tâbi olmakla beraber elbet de bir statüsü vardır, işte bu statü de bu Eczaneler Kanunudur. Binaenaleyh bir eczacı eczanesini açtıktan ve faaliyete başladıktan sonra her hangi bir suretle sıhhi bir sebeple veya mesleğini icra ederken bir mâlûliyeteye uğrarsa ne yapalım, adamı kapı dışarı mı atalım? Satsın eczanesini ondan sonra sefil olsun, sürünsün mü? Böyle bir hatadan kurtulmak için dedik ki, bu eczane-nin hayatı devam ettiği müddetçe eczanesinin bir mesul müdür tarafından idaresi icabeder. Bu nasafet ve adalete uygundur, Heyeti Celilenizin kabul ettiği noktai nazar da budur.

Ondan sonra, eczacı öldü, geriye efradı ailesi kalıyor. Yani ıyalinde bulunan karısı ve çocukları ki onları beslemek, iâşe etmek vazifesi eczacının boynunun boreudur. Bunları derhal eczaneyi tasfiye edip elindeki yemek vaziyetinde bırakmamak için bunu da bir müddetle takyit ederek bu eczanenin bir mesul müdür tarafından idaresi caizdir diye bu noktai nazara uygun hükümler sevkedilmiş. Şimdi ölen eczacının karısı, çocukları, ıyalinde bulunan kimse yok, ancak mirasçuları var. Bu bir tereke ve doğrudan doğruya tasfiye edilerek intifa edilecek iratlara benzer. Nihayet efendim, umumi miras hükümleri dairesinde tasfiye edilip, aralarında paylaşılmak icabeder. Yoksa mutlak surette mirasta hissesi vardır diye her hangi bir eczaneyi ilâmaşaallah lâalettayin bir kimsenin işletmesine müsaade etmek, disipline ve vaz'edilmiş bunca hükümlere ve statüye münafi olur. Bir tereke mevzuunda bir malî mevrus olarak hissedarlar ve mirasçuları için bir sene zarfında tasfiyesi mümkün olabilecektir diye hüküm vaz'edilmiştir. Eczacının vefatı suretiyle o kimsenin efradı ailesini mâişetten mahrum etmemek için kabul edilmiş bir müddetle bunun hiçbir alâka ve münasebeti yoktur, takdiri âlinize arz ederim.

REİS — Hüsni Türkand.

HÜSNÜ TÜRKAND (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, bir eczacı vefat ettikten sonra onun geride ya evlâdı vardır veya yoktur. İşinde okumakta olan çocukları olduğunu kabul edelim: aile çocuklarını baba mesleki olan eczacılıkta yetiştirmek istiyor, eczanenin bulunduğu yer de memleketin ücra bir köşesidir ve burada başka bir eczacının eczane açmasına imkân ve ihtimal yoktur... Eğer biz eczaneyi bir sene tasfiyeye tâbi tutarsak bu eczane kalkacak ve yerine yenisi de açılmıyacağı için o yer eczanesiz kalacaktır.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanakale) — Şimdi okunan maddede (vefat eden eczacının vârisleri arasında karı, koca veya çocuk yoksa) der. Bu, istisnai hale ait bir maddedir. Karı, koca, çocuk durumu bundan evvelki maddededir.

HÜSNÜ TÜRKAND (Devamla) — Binaenaleyh bu şekilde vârisi olduğuna göre ve hakikaten beş altı senelik bir tahsilden sonra da burada bu eczaneyi idame edecek bir insan yetiştireceğine göre burada bir müdiri mesul ile idare

imkânı sağlanmalıdır. Aksi takdirde eczane kapanır.

Bir de vârisi olmadığını kabul edelim; bu takdirde eczanenin orada uzun müddet müdürü mesul ile idare edilmesi bence bir mahzur teşkil eder. Çünkü burada bütün gaye eczaneyi bir eczacıya maletmek ve bir eczacının kontrolü altında bulundurmadır. Aksi takdirde böyle mesul müdür aramak yoluna gidilecek olursa böyle bir mesul müdür bulmak da güç olacaktır. Her mesul müdür de bu kanun hükümlerinden istifade ile bir eczane açmak yoluna gidecektir.

Ben şunu da söylemek istiyorum ki: Bu kanun tahdit esasına göre hazırlandığına göre birçok hükümlerini değiştirmek ve birçok yerlerde kanunun insicamını bozmak mecburiyetinde kalacağız.

REİS — Hikmet Fırat.

HİKMET FIRAT (Malatya) — Bir kere daha arzetmek mecburiyetindeyim ki, eczacılık öyle bir meslektir ki, hakikaten ticari vasfı galiptir, diğer taraftan âmme sıhhatı ile meşgul bir müessesesi sıhhiyedir. Bu şartlarla ve bu vasıfta işliyen bir müessesesi sıhhiye ancak ve ancak o meslek sahibinin meşru hakkıdır. Başka hiçbir sermaye hiçbir şekilde bu hakka tasallüt edemez. Bunu sarahaten arz edeyim. Bu hak yalnız eczacıların hakkıdır. Nitekim bir hastanede her hangi bir sermayedar tarafından açılmaz, o da hekimin hakkıdır. Bir dişçinin müessesesi de ancak dişçinin hakkıdır. Avukatlar da lütfetsinler; avukatlık da yalnız Hukuk mezununun hakkıdır. Herkes ekmeğini yesin!

Bu mesele böyle olduktan sonra diğer maddelerden 6 ncı maddedeki müdiri mesul kaydı işletmeye girmiş bir müessesesi sıhhiyenin faaliyetine hâle gelmemesini temine mâtuftur, âmiridir. Bunu böyle yapmakla en iyi şekli bulunmuş demektir. Bunun diğer muhtelif şekilleri vardı, bu husus eski kanunda da vardı; ama Yüksek Meclisiniz altıncı madde ile geniş hak verdikten sonra o maddeleri de o şekilde ayarlamak suretiyle Yüksek Heyetinize tevdi etmiştir. 11 ncı maddenin bununla ilgisi yoktur...

REİS — 10 ncü madde üzerinde görüşüyoruz efendim.

HİKMET FIRAT (Devamla) — Evet efendim, ben de o madde üzerinde konuşuyorum. Mü-

zakere ettiğimiz madde sahibi vefat etmiş bir müessesenin tasfiyesi babındadır. Bunun için sık-boğaz etmiyelim. Komisyon düşünmüş ve bir sene müddet koymuştur. Bu müddet zarfında bir müdiri mesulün bulunması şarttır. Bir eczacı bulunmazsa Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti veya teşkilâtındaki memurlar derhal bu eczane-yi kapatırlar. Bu, âmme sıhhati bakımından çok elzemdir ve bu itibarla bu maddenin olduğu gibi kabulü de bir zarurettir. Çünkü, eczanelerde taşınması ve kullanılması en büyük suç teşkil eden afyon, kokain, eroin, esrar ve sair zehirli maddeler bulunmaktadır. Bunların serbest bir halde ve mesuliyetsiz ellere bırakılması âmme sıhhati bakımından büyük tehlikedir. Maddenin aynen kabulünü rica ediyorum. Eğer bir müdiri mesul bulurlarsa bir senelik tasfiye müddetinden istifade etmiş olurlar. Aksi takdirde tasfiye muamelesine intizaren bu eczane Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti ve onun teşkilâtı tarafından kapatılır ve bu da çok yerinde bir harekettir.

REİS — Esasen teklif sahibi arkadaşımız teklifini geri almış bulunmaktadır. Feridun Fikri Düşünsel.

FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSEL (Bingöl) — Bendeniz, Sayın Halil Özyörük'ün yürüttükleri mütalâaya iştirak ediyorum. Yalnız ilerde iltibasa mahal kalmaması için bir noktanın tavrini rica edeceğim. Burada bir, çocuk kelimesi görüyorum. Yukarda kabul ettiğimiz sekizinci maddede ise; karı veya kocası veya küçük çocukları varsa diye bir kayıt vardır. Bu tâbir küçük çocuğa mahmul değildir. Çocukları varsa, hangi yaşta olursa olsun, sekizinci maddedeki haklardan istifade edebileceklerdir. Onun için bir vuzuha varmak lâzımdır. Bunun tavrini rica ediyorum.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Biz burada eczacılar bölümünü konuşuyoruz. Bu fasıl-da eczanelerin serbest bırakılıp bırakılmıyacağına ait hiçbir hüküm yoktur. Adalet Komisyonunun 21 nei ve Sağlık Komisyonunun 23 neü maddesinden itibaren göreceksiniz ki, eczanelerin tahdidine veya serbest bırakılmasına ait hükümler gelecektir. Asıl o zaman bu hükümlerin üzerinde çalışacağız.

Kanunun tümü konuşulurken, tahdidin kaldırılması temayülü görülmüştür. Fakat, şimdiye kadar, 5 nei madde de dâhil olmak üzere,

eczanelerin tahdidinin kaldırılacağına dair sarıh bir hüküm geçmemiştir.

Tekrar ediyorum : Prensip hükümlerini konuşup karara bağlamadıkça bu teferruat maddeleri üzerinde durmak, ancak Meclisin zamanını almaktır. Bu hususlarda, ancak ikinci müzakeresi sırasında, 21 nei madde üzerinde alınacak prensip kararına göre, ıslahat yapmak imkânı vardır. Demin bir arkadaşımızın teklifi veçhile, birinci maddede bir tadil yapılabırsa, bu, bizi, diğer maddeler üzerinde baştan aşağı değişiklik yapmaya icbar edecektir. Şimdiki temayül, tahdidin kaldırılması lehinde olduğu için, 10 neu maddesinin kaldırılıp kaldırılması, belki yeniden ele alınacaktır. Bence maddenin müzakeresini burada bırakıp diğer maddelere geçilmesi daha faydalı olacaktır.

SUDİ MİHÇİOĞLU (Manisa) — Efendim, Muhterem Tümerkan arkadaşımız (Takyidi bir hüküm burada yoktur, binaenaleyh, bu hükümün konulması lâzımgelir.) buyurdular.

Esasen bir meslekin icrasına dair hükümler o meslekin kanununda mevut olmalıdır. Tahdit hükmü 964 sayılı Kanunda mevut olduğuna ve bu kanunla 964 sayılı Kanun kalkacağına ve bu kanun, onun yerine kaim olacağına ve nihayet nüfus kaydı da bulunmıyacağına göre tahdit kendiliğinden kalkmış olacaktır.

Yalnız muhterem bir arkadaşım bendenizi ikaz ettiler, komisyonun nazarı dikkatine arz ediyorum. O da, hastalık meselesi. Ya eczacı hasta olursa, yahut doktor dilile «hémoptysie» olursa yani mesleğini icra edemez hale gelirse, bunun hakkında deminki maddede hiçbir hüküm geçmedi. Buna, mümkünse altıncı maddede, mümkün değilse sekizinci maddede yer verilmelidir. Komisyonun bu yolda mesai sarfetmesini bilhassa rica ederim. Hastalık üç ay, dört ay devam ettiği surette ve (C ve D) bendi de kalktığına göre, hastalık halinde ne yapacağız?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ NUSRET KİRİŞÇİOĞLU (Çanakkale) — İlânihaye eczanesini bir müdürü mesulle idare ettirebilecektir.

SUDİ MİHÇİOĞLU (Devmla) — Sarahat yoktur da onun için arzettim.

REİS — Nafiz Körez.

NAFİZ KÖREZ (Manisa) — Efendim, bendenizin arzedeğim eiheti Sudi Mihçioğlu ar-

kadaşımız arzetmiş bulunmaktadırlar. C ve D bendi tayyedildikten sonra (Mesul müdürlük müessesesi harekete gelir ve elbette mesul müdürlükçe idare edilir.) diyor, öyle değildir. Sekizinci maddede derpiş edilmiş olan meslekî has-talık...

REİS — Maddenin yeniden müzakeresine girişmeyiniz?

NAFİZ KÖREZ (Devamla) — Hayır efendim, tavzih için arz ediyorum. Bu da derpiş edilmiştir. Demek oluyor ki, hangi hallerde mesul müdür kullanılacağı bu maddelerde gösterilmiştir. Hasta olduğu takdirde ne olacak? 6 ay, bir sene hasta olabilir. Bu nokta açık bulunursa, yani muhterem komisyon bu boşluğu doldurmazsa tatbikatta büyük müşkülât çekilecektir. Bu bakımdan dikkat nazarlarımı çekiyorum.

REİS — 10 ncu maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bir eczaneyi devir veya satın alan kimse eczane açmak için bu kanunda yazılı şartları haiz olduğu takdirde, namına ruhsatname verilir.

Bu satışlar Hükümet tabibinin huzuriyle ve noterlikçe yapılır.

REİS — Söz isteyen yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Devredilen veya satılan bir eczanede bulunan uyuşturucu maddelerin satış ve devir muamelesinin mahallin en yüksek sağlık âmirine bildirilmesi ve istenilen malûmatın verilmesi mecburidir.

REİS — Söz isteyen yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Bir eczacı eczanesini kapatmak isterse tek eczaneli yerlerde üç ay, daha fazla eczaneli yerlerde bir ay evvel mahallin en yüksek sağlık âmirine haber vermeye mecburdur.

REİS — Komisyon.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Efendim, bu maddede bir kısım atlanmıştır, şimdi arzedeceğim :

«... Bir eczacı eczanesini kapatmak veya nak-

letmek veya eczanesinin unvanını değiştirmek isterse...» Madde bu şekilde devam edecektir.

REİS — Peki, o şekilde maddeyi tekrar okuturum efendim.

FURUZAN TEKİL (İstanbul) — Buraya unvan değişmesi niçin ekleniyor?

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Efendim, memleketin her tarafındaki eczanelerin durumu, unvanı ve ne şekilde idare edildiğinin Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti tarafından kontrol edilmesi ve her değişikliğin bu bakımdan oraya bildirilmesi icabeder. Çünkü eczaneler serbest değildir, daimî bir kontrole tâbidir. Meselâ aşağıda teftişe ait hükümler de vardır. Eğer unvan değişikliği olur ve haber verilmezse bir karışıklık olacaktır. Binaenaleyh, gayet tabii olarak unvan değişikliğinden Vekâletin haberdar edilmesi lâzımdır.

REİS — Maddeyi tashih şekliyle okuyoruz.

MADDE 13. — Bir eczacı eczanesini kapatmak veya nakletmek veya eczanesinin ünvanını değiştirmek isterse tek eczaneli yerlerde üç ay, daha fazla eczaneli yerlerde bir ay vvel mahallin en yüksek sağlık âmirine haber vermeye mecburdur.

REİS — Maddeyi tashih edilmiş şekliyle reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Aşağıdaki bentlerde gösterilen hususi eczanelerle ecza dolaplarının açılmasına mahallin Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü tarafından usulü lairesinde müsaade verilir ve keyfiyet vekâlete bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mahsus hastane ve buna benzer müesseselerin eczaneleri;

B) Yalnız fakirlere parasız ilâç verip hiçbir suretle para ile reçete imal etmeyen belediye ve hayır cemiyetlerinin eczaneleri;

C) Eczane bulunmayan yerlerde (resmî veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmî veya serbest tabiplerin veya kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren veterinerlerin ecza dolapları;

D) Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden 10 kilometre uzak olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülen ziraat işletmeleri veya çiftlik veya sınaî müesseseleri sahiplerinin ecza dolapları;

A ve B bentlerinde yazılı hususi eczanelerin

bir diplomalı mesul müdür eczacının idaresinde bulunması şarttır. Bu takdirde mesul müdürlere ait ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince verilir.

D bendinde yazılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açılması, ancak o mahallerde ecza dolabının mesuliyetini deruhde edecek bir eczacı veya tabibin bulunmasına bağlıdır.

REİS — Buyurunuz; komisyon.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Efendim bu maddede bâzı değişiklikler yapılacaktır. D fıkrasının 4 neü satırında bir kelime «sınai» şeklinde yazılmıştır. «Sanayi» olacaktır. D bendinin hitamında noktalı virgül konmuştur. Bunun yerine, nokta olacaktır. Sonra (A ve B bentlerinde ve daha aşağıda (D bendinde) diye başlayan fıkralar da A ve B ve D harfleri parantez içine alınmak icabediyor. Çünkü aksi takdirde bu fıkralar aşağı doğru devam ediyormuş fikri uyanıyor.

Daha aşağıdaki fıkrada (ait ruhsatname) denilmektedir. Bunun da «müsaade veya ruhsatname» olarak tashihini rica ediyorum.

REİS — Maddeyi bu tashihlerle birlikte rey arzedeceğim.

REFİK ŞEVKET İNCE (Manisa) — (Reçete imali) tâbiri doğru mudur?.

REİS — Nusret Bey bir sual var, (reçete imali) tâbiri doğru mudur, diye soruyorlar..

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — (Reçete ile ilâç imali) şeklinde değişmesinde hiç bir mahzur yoktur. Tahtında müstetir olarak bu mâna mündemiçtir. Bir vuzuh isteniyorsa bu ilâveye itirazımız yoktur. (Para karşılığı reçete ile ilâç imal etmiyen) diyebiliriz. Emir buyurursa maddeyi yeniden okuyalım.

MECDET ALKİN (Kütahya) — Sınayi müesseselerden sonra bir de maden işletmeleri kaydını ilâve etsek..

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Buna lüzum yoktur, hepsi aynı müesseselerdir.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Benzeri müesseseler kaydının ilâvesi lâzım değil midir? Meselâ kamplar..

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Sual mevzuuna girmiyor. İsterlerse konuşsunlar.

NAİL GEVECİ (Aydın) — A bendinde «Buna benzer müesseseler» deniyor. Devlet İktisadi

Teşekkülleri gibi müesseseler de buna dâhil midir? Devlet Demiryollarında hastane ile alakalı olmıyan eczaneler vardır, (Buna benzer) kaydında, bunlar da dâhil midir?

NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Devamla) — Eczaneler hasta bulunan yerlerde bu hastalara ilâç veren müesseselerdir. Devlete ait İktisadi Teşekküllerin açacağı eczaneler buraya girmez, bu istisnai bir haldir. Bu hüküm Vekâletin ruhsat vereceği yerde Sağlık Müdürlüğünün ruhsat vermesine dairdir. Yani Vekâletin vereceği ruhsatnameyi istisnai olarak Sağlık Müdürlüğü verecektir. Sağlık Vekâletinin ruhsatname vereceği haller bundan ayrıdır.

REİS — Muhit Tümerkan.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — D bendi, «Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden 10 kilometre mesafede olup da müstahdemlerine ilâç verilmesine lüzum görülürse» diyor, ve tadat ediyor. Çiftlik ve sanayi müesseseleri diye saydığına göre; yarın bir spor teşekkülü, veya aklımıza gelmiyecek bir teşekkül kurulursa zorluklar çıkar. Bunun için «Mümasili teşekküller» tâbirinin konmasını teklif ediyorum.

REİS — Komisyon iltihak ediyor mu efendim

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Evet, iltihak ediyoruz efendim.

REİS — Tekrar tashih edilmiş şekli ile maddeyi okuyacağız efendim.

MADDE 14. — Aşağıdaki bentlerde gösterilen hususi eczanelerle ecza dolaplarının açılması mahallin Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü tarafından usulü dairesinde müsaade verilir ve keyfiyet Vekâlete bildirilir.

A) İçindeki hastalara ilâç vermeye mahsus hastane ve buna benzer müesseselerin eczaneleri;

B) Yalnız fakirlere parasız ilâç verip hiç bir suretle para karşılığı reçete ile ilâç imal etmiyen belediye ve hayır cemiyetlerinin eczaneleri;

C) Eczane bulunmıyan yerlerde (Resmî veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmî veya serbest tabiplerin veya kendi şubeleri dâhilinde ilâç veren veterinerlerin ecza dolapları;

D) Eczanesi bulunan kasaba ve merkezlerden 10 kilometre uzak olup da müstahdemlerine

ilâç verilmesine lüzum görülen ziraat işletmeleri veya çiftlik veya sanayi müesseseleri ve mümasili teşekküllerin sahiplerinin ecza dolapları.

(A) ve (B) bentlerinde yazılı hususi eczanelerin bir diplomalı mesul müdür eczacının idaresinde bulunması şarttır. Bu takdirde mesul müdürlere ait müsaade veya ruhsatname Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince verilir.

(D) bendinde yazılı çiftlik ve müesseselerde ecza dolabının açılması, ancak o mahallerde ecza dolabının mesuliyetini deruhde edecek bir eczacı veya tabibin bulunmasına bağlıdır.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Efendim, burada (B) bendi var. Onda yalnız fakirlere parasız ilâç verilip (Hiçbir suretle para almıyan belediye eczaneleri) deniyor.

Bir memlekette eczane yoktur. Belediye bir eczane tesis etmiş, zenginlerin de ilâç ihtiyacını karşılayacaktır. Onlardan para alınmaması veya ilâç ihtiyacının karşılanmaması icab ediyor. Acaba komisyon bu hususta ne düşünüyor?

REİS — Komisyon.

SÖZCÜ NUSRET KİRİŞCIOĞLU (Çanak-kale) — Efendim, demin bir sual vesilesiyle arz ettim, bu maddede Sağlık ve Sosyal müdürlüklerince ruhsatname verilecek haller tadat edilmiştir. Bahis buyurulan husus ise umumi hükümlerde mevcuttur. Burada birkaç bent halinde olmak üzere istisna gösterilmiştir ve madde ruhsatnamenin sıhhat müdürlüğü tarafından verilmesi haline maksurdur.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Bir noktanın açıklanmasını rica edeceğim.

Diğer maddelerde belediyelerin eczane açabileceğine dair hüküm var mıdır?

SÖZCÜ NUSRET KİRİŞCIOĞLU (Devamla) — Var. Bundan sonraki maddede buna dair hüküm vardır.

REİS — Maddeyi tadil şekliyle reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Serbest eczane bulunmayan yerlerde bu kanunda gösterilen umumi hükümlere tevfikan mesul müdür bulundurmak şartıyla belediye veya özel idareler eczane açabilirler.

RİFAT SİVİŞOĞLU (Zonguldak) — Hiç serbest eczane bulunmayan yerlerde veya özel

idareler, mesul müdür bulundurmak şartıyla, eczane açabileceklerdir. Ancak hususi idareler açmadı, belediye de yanaşmadı, fakat orada hayır sahibi bir sermayedar çıktı, vatandaşlara hizmet kasdiyle ve mesul müdür bulundurmak şartıyla bir eczane açacağım, dedi. (Öyle şey olmaz sesleri) O mahallin eczanesiz kalmasından ve ilâçsız kıvrınmasındansa bence böyle bir yol tutmak hayırlı gibi geliyor. («Böyle şey olmaz, altıncı madde ile bu halledildi» sesleri)

HİKMET FIRAT (Malatya) — Yüksek malûmunuzdur ki, bu madde eczanesi bulunmayan yerlerde âmme sıhhatini vikaveye memur olan, muvazzaf bulunan müesseselere, idarei hususiyelere ve belediyelere vazife veriyor. Düne nazaran bugün bu mevzuda kanunda biraz genişlik verilmiştir, doğrudur. Belediyenin hududu malûm olan dar çerçeve içinde kalır. Köyler de bundan istifade eder. Fakat idarei hususiyelerin iştiraki bu işi daha genişletir. Binaenaleyh umma-dığımız ve beklemediğimiz büyük avantajlar temin eder. Eczane açmak hususunda işbirliği ederler, bu da faydalı olur. Ama bu demek değildir ki, diğer eczacı vatandaşlar için eczane açmak hakkı kaybolacak; onların eczane açmak hakkı daima masundur. Her hangi diplomalı bir eczacı o memlekete gider, eczane açtığı zaman onların kendiliğinden hakları sâkit olur, kapısı kapanır. Binaenaleyh bu, eczacının hakkına tecavüz teşkil etmez, âmme sıhhatine yardım bakımından yerindedir. Ama bunu teşmil edip de sermayedar vatandaşa da bu hakkı vermek, müsaade ederseniz söyleyeyim, bu meslek sahiplerinin hakkına bir tecavüz teşkil eder, âmme sıhhatine de uygun olmaz, tatbikatta da birçok ihtilâflar doğurur. Onun için bendeniz buna taraf-tar değilim.

NAZİM AĞACIKOĞLU (Sivas) — Muhterem arkadaşlar, tecrübeli bir hekim olarak Hikmet Fırat arkadaşımız, bu madde hakkındaki fikirlerini gayet iyi bir şekilde izah ettiler. Rifat Sivişoğlu'nun temas ettiği nokta tamamen gayri-vârittir. Gerek muhasebei hususiyelerin ve gerekse belediyelerin açmak mecburiyetinde kalacakları eczaneler tamamen âmme hizmetine munhasır kalacaktır. Hikmet Beyin buyurdıkları gibi her hangi bir eczacı arkadaş bir eczane açtığı takdirde belediyelerin ve muhasebei hususiyelerin bu hakkı sâkit olacaktır. Buna göre bu maddenin aynen kabulünü rica ediyorum.

HÜSNÜ TÜRKAND (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, özel idarelerle, belediyelerin eczane açması her halde memleketin faydası icabındadır ve bu hususta bunlara bir yetki verilmesi lâzımdır. Farzedelim, memleketimizin her tarafı aynı nispette iktisaden gelişmiş değildir, bir şehrin şiddetle eczaneye ihtiyacı vardır, fakat bir eczacı bulup da eczane açamaz. Memleketin evlâdından birini eczacı mektebine gönderir okutur, bir eczane açarak başına geçirir. Eczane çalışmaya başlar, işi inkişaf eder, memlekete faydalı olur. Bir gün diğer bir eczacı gelir orada bir eczane açar. Serbest bir eczane açıldı diye bu eczaneyi neden kapıyalım. Çalışması memleketin menfaatinedir. Burada prensip olarak eczacılığı serbest bıraktığımız halde tekrar bu gibi tahditlere gitmenin doğru olmadığı kanaatindeyim.

REİS — Başka söz isteyen yoktur. Maddeyi reye arz ediyorum: Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 15 nci maddenin (C) bendindeki ecza dolapları ile 16 nci maddede yazılı eczaneler hakkında verilen müsaade bu mahallerde bir serbest eczanenin açılması halinde kendiliğinden hükümsüz kalır ve eczane kapatılır.

Resmî ve Devlete bağlı teşekküllere ait eczaneler, bu mahallerde serbest eczacı bulunmadığı takdirde bedeli mukabilinde halka ilâç satmaya veya tertip etmeye mezundur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yoktur. Maddeyi reye arz ediyorum: Kabul edenler ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Memur veya asker olan kimse eczane açamaz ve bir eczanenin mesul müdürlüğünü yapamaz.

Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere üç ayı tecavüz etmiyen nezareti bu kayıttan müstesnadır.

Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini yapmak üzere silâh altına dâvet edilen eczacılar askerlikleri müddetince eczanelerini bir mesul müdür marifetiyle idare edebilirler.

REİS — Nâzım Ağacıkoğlu.

NÂZİM AĞACIKOĞLU (Sivas) — Muhterem arkadaşlar, bu madde yalnız askerlik hizmetine çağırılanlar içindir. Memuriyet haricinde, teşriî vazife için ayrılmış, veya diğer müntehap bir vazife kabul etmiş olanlar için bir ka-

yıt konulmamıştır, bunların da ilâvesi lâzımgeliyor. Maddenin bu şekilde tashihini rica edeceğim.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞÇIOĞLU (Çanak-kale) — Takrir verilerse iştirak ederiz.

REİS — Takrir var mı efendim? (Var, var sesleri).

30 . XI . 1953

Başkanlığa

17 nci maddenin, şifahi arzettiğim sebeplerle şu şekilde tashihini arz ve teklif ederim :

Bursa Mebusu

Agâh Erozan

MADDE 17. — Memur veya asker olan kimse eczane açamaz ve bir eczanenin mesul müdürlüğünü yapamaz.

Ancak tek eczaneli yerlerdeki eczanelere üç ayı tecavüz etmiyen nezareti bu kayıttan müstesnadır.

Bir eczane sahibi olup da askerlik hizmetini yapmak üzere silâh altına davet edilen veya mebus veya belediye reisi seçilen eczacılar bu vazifeleri devam ettiği müddetçe eczanelerini bir mesul müdür marifetiyle idare edebilirler.

REİS — Komisyon iltihak ediyor efendim. Bu şekilde maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde tashih edilmiş şekilde kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Bir eczacının birden fazla eczane açması veya mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaktır.

REİS — Bahadır Dülger.

BAHADIR DÜLGER (Erzurum) — Efendim, bu 18 nci maddedeki tahdit, eczane ihtiyacı karşısında ve sermaye sahibi olmıyan eczacıların mevcut bulunması hallerinde memleketin menfaatine aykırıdır.

Bir eczacı tasavvur edelim; sermayesi yoktur, birinci madde gereğince ve bundan evvel kabul edilmiş bir madde gereğince başka bir sermayedarın da eczane açması imkânı yoktur. O halde defalarca tebarüz ettiriliyor, mevcut olan eczacılar memleketimizin ihtiyaçlarının % 50 sine bile tekabül etmiyor; o halde bir eczacı birden fazla eczane açamayacak, niçin? Niye açmasın? Mademki eczane açmak hakkı eczacılara verilmiştir, başında mesul müdür

bulundurmak suretiyle, eczacıların birden fazla eczane açmaları şayanı kabul olmak lâzımgelir. Böyle bir fikri müdafaa ederken, ve yahut böyle bir yasak hükmünü koyarken arkadaşlarımıza hâkim olan noktai nazarı da bilmiyor değilim. Arkadaşlarımız şöyle düşünüyorlar, bu maddenin esbabı mucibesi de odur, diyorlar ki : Eğer biz eczacılara birden fazla eczane açma hakkını tanırsak piyasada yerleşmiş ve büyük sermaye teraküm ettirmiş olan eczacılar her tarafı istilâ ederler, ellerinde müterakim sermaye vardır, diğer eczacılarla rekabet ederler ve bir zaman sonra tröst hale gelirler. Olur mu, olmaz mı? Bir noktai nazar. Tröst varsa, bugünkü durum, serbest bir halde kurulmakta olan yeni vaziyetten tröst teşekkülü bakımından daha müsaittir. Ohalde bendenizin düşüncesi şudur :

18 nci maddede bir eczacının birden fazla eczane açması kaydını kaldıralım, fakat bir eczacının birden fazla eczanesinin mesul müdürü olamayacağı kaydını muhafaza edelim. (Bu pek tabii sesleri). Bendeniz bu istikamette bir takdir vereceğim Takdir Yüksek Meclisindir.

REİS — Komisyon.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanakale) — Muhterem arkadaşlar; «memleketin eczane ihtiyacı vardır. Bırakalım sermayesi müsait olan istediği yerde eczane açsın» gibi bir mütalâa ilk nazarda hakikaten doğru görülmektedir. Ama birde madalyonun ters tarafına barksak vaziyet tamamen bambaşkadır. Bahadır Dülger arkadaşımız da biraz temas ettiler. Şöyle bir ihtimal düşününüz; bir ecza deposu sahibi her yerde eczane açsa, toptancı kâriyle iktifa edebileceğine göre, bütün eczaneleri iflâsa sürükleyebilir. Emin olun arkadaşlar; bu hal tahdidin kaldırılmasıyla temin ettiğimiz menfaati bertaraf eder de, tahdidi niye kaldırdık diye bizi yarıp yakılmaya mecbur eder.

REİS — Celâl Otman.

CELÂL OTMAN (Çankırı) — Sayın arkadaşlar, bu mevzu üzerinde vatandaş sağlığını en önde mütalâa etmemiz lâzımgelir. Burada sermaye para kazanacakmış, bilmem tröstler olacak, şu olacak, bu olacakmış... Bu, ikinci kategoriye girer. Burada her şeyden evvel vatandaş sağlığını nazara almanız icabeder. Hiç eczanesi olmayan bir kasabada bir eczane, mesul müdürün mesuliyeti altında açılırsa, orada vatandaşın sağ-

lığı temin edilirse bunda rica ederim ne kayıp olabilir? Neymiş, bir eczacı iki yerde eczane açarak para kazanırsa bu zararlı olurmuş? Hayır arkadaşlar, bu kadar hasis düşünmek doğru değildir. Bize vatandaşın sağlığı lâzımdır.

Farzediniz ki, Ankara'daki bir eczacı hiç eczanesi olmayan Keskin'de bir eczane açarsa fena mı olur? Âni bir kalb krizinde, bir ameliyatta lâzımgelen iptidai madde Ankara'dan getirilmeye kadar geçecek zamanda hastanın ölümüne sebebiyet verebilir. Üç beş kuruş kazanacak diye orada eczane açılmasına mâni mi olacağız? Eczanesi olan yerde ikinci bir eczane açılmasına müsaade etmiyelim, fakat eczanesi olmayan yerde bu şekilde eczane açılmasına müsaade etmek lâzımdır. Bu eczaneler zaten büyük kazançlar temin edecek vaziyette de değildirler. Ben Çankırı'nın beş kazasını bilirim, günlük satışları belki on lirayı da geçmez.

Benim mâruzatım bundan ibarettir. Kabul buyursanız vatandaşlara büyük hizmet etmiş oluruz.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Arkadaşlar, doktor Beyefendinin ve Bahadır Dülger'in mütalâa buyurdıkları gibi bu iş kolay değildir. Bir eczacı mütaaddit eczane açmamalıdır. Sıhhati umumiye namına bu tehlikelidir. Uyuşturucu maddeler vardır. Her meslek sahiplerinin içinde iyi niyetliler olduğu gibi tek tük kötüler de vardır. Uyuşturucu maddeler âmme hizmeti namına murakabeye tâbidir, Milletlerarası Anlaşma da vardır. Bir eczacı aynı yerde üç eczane açar mesul müdürleriyle idare ederse kokain, diyo-nin, eroin, morfin teftiş zamanında bir eczane-den diğerine aktarma edilir. Memleketin içtîmai hayatı üzerinde bu suretle kötü bir tesir bırakmak imkânı hâsıl olur.

Bir eczacı yalnız bir eczane açabilir ve idare edebilir. Memleketin umumi menfaati bu noktadadır. (Bravo sesleri).

REİS — Rifat Sivişoğlu. (Vazgeçti sesleri). Fûruzan Tekil.

FURUZAN TEKİL (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar; esas itibariyle tahdidin tamamen aleyhindeyim. Ancak, serbestinin de ehline verilmesine şiddetle taraftarım. Bu noktadan hareket etmek suretiyle düşünürsek 1 nci maddeyi göz önünden çıkarmamak iktiza edecektir. 1 nci madde eczane açmayı ve işletmeyi diplomalı eczacıya tanımaktadır. Niçin böyle olmaktadır, me-

sul müdür tutan bir sermayedara bir eczane açmak hakkı neden tanınmamıştır? Bunun esbabı vardır. Her şeyden evvel, bir eczane açıldığı vakit onu idare edecek olan onun diplomalı sahibidir. Bir diploma sahibine birkaç eczane açmak hakkını verirsek Ankara'da bir eczane, İstanbul'da bir eczane, İzmir'de bir diğer eczane ve şurada burada bir eczane açarsa bir diplomalı eczacı mesul müdürlerini murakabe etmek imkânını bulamaz. O vakit bir sermayedarın, mesul müdür bulmak suretiyle, eczane açmasından farklı bir durum hâsıl olmaz. Mademki onu vermedik, bunu da vermemek iktiza eder.

Şimdi arkadaşlar bir eczacı ne vakit mesul müdür kullanabiliyor? Kabul ettiğiniz ahkâm gereğince ancak eczacı hasta olduğu vakit ve bir de hacir altına alındığı vakit.

Hasta olduğu vakit ne zaman iyileşeceği malûm değildir. Onun için mesul müdüre muayyen bir müddet tanınmıştır.

Eczacı hacir altına girmiştir. Yine muayyen müddetle mesul müdür kullanacaktır. Kendisi bilfiil mesul müdürünü murakaba edemeyeceği için yalnız bir mesul müdüre bir eczanenin müdetsiz terkedilmesini Yüksek Meclis muvafık bulmamıştır. Bu espiri dâhilinde hareket etmek suretiyle bir eczacının ancak bir eczane açmasına müsaade edelim, bundan fazlasına müsaade etmiyelim. (Doğru sesleri).

REİS — Nâzım Ağacıkoğlu.

NÂZİM AĞACIKOĞLU (Sivas) — Arkadaşlar izah ettiler, vazgeçtim.

REİS — Hüsnü Türkand.

HÜSNÜ TÜRKAND (Kocaeli) — Muhterem arkadaşlarım, bir eczacının muhtelif yerlerde eczane açması bugünkü halk sağlığı bakımından doğru bir hareket değildir. Çünkü bir eczacının bihakkın bir eczane işletebilmesi için dahi büyük bir sermayeye ihtiyacı vardır. Az para ile işliyecek bir eczane halkın sağlığına cevap verecek durumda değildir. Günden güne çıkan yeni yeni ilâçlar ve bu ilâçları temin edebilmek için verilecek paralar göz önüne alınacak olursa bu ikinci bir eczanenin açılmasına esasen meydan vermese gerektir. Eczanesi olmayan bir yerde para kazanılmazsa eczane açılır mı? Eczacılık aynı zamanda bir nevi ticarettir, eczacı ticaret odasına kayıtlıdır ve Gelir Vergisi-ne tâbidir. Kazanmadığı bir yere gider de nasıl

bir eczane açar ve parasını sarfeder? Birkaç yerde eczane açmak kaydını koyduğumuz zaman yine büyük şehirlerde, kalabalık yerlerde eczaneler müttekâsif bir şekilde teraküm edecek ve bunlar da para kazanabilmek için bin bir türlü dalavereler döndürmeye başlayacaklardır. Bu büyük şehirlerde tekâsüf eden eczaneler; nasıl bugün iskelelerde ve garlarda hasta bekleyen birtakım simsarlar varsa, o vakit eczaneler de müşterileri bulabilmek için simsar kullanmak mecburiyetinde kalacaklardır. Bu ise, halkın sıhhati için çok tehlikeli birtakım durumlar tevlidebilir. Bu itibarla bir eczacı ancak bir eczane açsın ve vukufu, meslekine lâyük bir şekilde bulunsa bulsun. Fark sağlığına ancak bu şekilde hizmet edilebilir arkadaşlar.

REİS — Fuad Seyhun.

FUAD SEYHUN (Ankara) — Efendim; tadil teklifi, arkadaşların konuşmaları ile daha başka bir şekle ifrağ edildi. Her hangi bir eczanesi bulunmayan yerde şube açılması doktor arkadaşımız tarafından teklif edildi. Eczanesi bulunmayan yerlerde belediyeler ve umumi meclislere eczane açılması bu kanunla ve Hıfzıssıhha Kanunu ile imkân dâhiline alınmıştır. Belediyeler bu hususta munhasıran, bir hizmet görmek için birçok zararları ihtiyar edecektir. Bunu göze almak da belediyeler için esasen bir vazifedir. Fakat bir eczacı için şube açma imkânını vermek suretiyle bunu kazalara da teşmil edersek bunun çok mahzurları olacaktır. Teklifin reddini rica ediyorum.

BAHADIR DÜLGER (Erzurum) — Efendim, ben yine arkadaşlarımızın müdafaa şeklini pek anlıyamadım. Bilhassa Fûruzan Tekil arkadaşımız dediler ki, bir eczacının mesul müdürünü kontrol etmesi iktiza eder. Niye acaba bilmiyorum. Eczacının ve mesul müdürün de kontrolü Sağlık ve Sıyial Vekâletine ait değil midir? Sermaye sahibi olan eczacı ile sermaye sahibi olmayan, fakat ilmî kifayet bakımından aynı seviyede bulunan iki adamın birbirini kontrol etmesinden nasıl bir fayda mülâhaza edildiğini ben anlıyamıyorum.

Dediler ki, bir adamın bir yerde mütaaddit eczanelere sahip olması uyuşturucu maddelerin trafiğini kolaylaştırır. Teftiş sırasında oradan oraya taşır, teftiş edeceği zaman müfettiş, bir eczaneye; geliyorum, sen ilâçlarımı tamamla diye evvelden haber verirse bu trafik müm-

kün olur. Ama eczacı müfettiş gelip, uyuşturucu maddeler dolabını mühürler veya evvelâ bu maddelerin teftişinden başlarsa o zaman bu trafiğe imkân kalmaz. Benim, eczanelerin tahdit prensibini kaldırmak isteyişimden maksat, eczanelerin, eczanesi olmıyan yerlere doğru hicret etmesini kolaylaştırmaktır. Bugün ne kadar çok eczane açmak imkânı olursa zannederim bu memleketin menfaatine olur.

Sözcü arkadaşım, dedi ki, bir eczacının mütaaddit eczaneler açması imkânı olursa o zaman eczacılar toptancı kâriyle satış yapmakla iktifa ederler. Bu, faydalıdır, vatandaşlar daha ucuza ecza temini ile faydalanırlar. Eczaların ucuzlaması, daha nefis ilâçlar imal etmek, daha ucuza satmak rekabetini doğurur. Satış artar, bu da sıhhati umumiye namına faydalıdır. Eğer bu yolda arkadaşların fikirleriyle hareket edersek, 50 sene sonraki Türk vatandaşlarının hayatından ümit yoktur. Çünkü elli sene sonra tabii tekâmül neticesi olarak eczane miktarı yüzde elli artacak, o zaman ne olacak?. Bütün Türk vatandaşları zehirlenecek, zehirli maddeler trafiği artacak, kontrol imkânı kalmıyacak. Böyle bir fikri arkadaşlarımız, bilmiyorum, nasıl bu kürsüden müdafaa ediyorlar?. Bizim hedefimiz, hem eczacılık mesleğini zaptu rapt altına almak hem de elimizde bulunan elemanlardan âzami surette istifade ederek onların rekabetine imkân vermek suretiyle Türkiye'nin muhtaç olduğu eczanelerin memleketin her tarafında açılmasını temin etmektir. Bu maddeyi böyle kabul edersek, tahdidi kaldırırsak, belki büyük merkezlerde yeniden açılacak büyük sermayeli eczaneler, merkezlerde olan zayıf eczanelerin başka yerlere hicret etmelerine sebep olacaktır. Niçin arkadaşlarımız bunu düşünmüyorlar?. Binaenaleyh, ben yine noktâi nazarımda ısrar ediyorum ve 18 nci maddeden (eczane açması veya) fıkrasını kaldırıralım ve «eczacının birden fazla eczanesinin mesul müdürlüğünü üzerine alması yasaktır» kaydı ile iktifa edilmenin, ben bu şeklin menfaatlerimize, memleket menfaatlerine daha uygun olduğu kanaatinde ısrar ediyorum.

REİS — Fûruzan Tekil.

FURUZAN TEKİL (İstanbul) — Efendim, kanunların tedvininde, yüksek malûmlarınız olduğu üzere, hâkim telâkkilerimiz vardır. Hâkim telâkkiler tebellür ettikten sonra bunlarla zıdlaşmamak icabeder. Yüksek Meclis hakikaten

bunu tesbit ve bunda hassasiyet gösterdikten sonra, her hangi bir mesul müdür tedarik etmek suretiyle eczane açmak hakkını tanıır, bu, bir telâkkidir. Bu böyle olduğuna ve eczane sahibinin mutlaka diplomalı eczacı olacağına göre, bunun sebepleri vardır. Bunun sebepleri işaret edildi. Dendi ki, eczane sahibi, eczanesinin hakiki sahibidir, onun patentini almıştır, hakiki mesulüdür. Binaenaleyh bu telâkkiden ayrılmamak suretiyle mütaakıp maddeleri tedvin etmek iktiza eder. Bahadır Dülger arkadaşımıza bunu bir kere daha burada hatırlatmakta fayda gördüm, zannederim o da bir inhirafa gitmekte ısrar etmiyecektir. (Reye reye sesleri)

REİS — Sabri Erduman.

SABRİ ERDUMAN (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, hakikaten 18 nci madde çok mühimdir. Arkadaşların üzerinde durduğu gibi, maddeyi her tarafa faydalı olacak şekilde ıslah etmek lâzımdır. Bâzı arkadaşların üzerinde durduğu gibi, her vilâyette aynı şahsa eczane açtırmakla büyük sermaye sahibi olan şahısların vilâyet merkezlerinde piyasa ve belki de ilâç depoları ellerinde olacak ve bundan büyük zararlar doğacaktır. Yalnız şunu da arz etmek isterim ki, büyük vilâyet merkezlerinde bundan başka eczacılar eczane açarken, büyük sermayedar bir kimse küçük yerlere gidemiyecektir. Meselâ, bir vilâyet merkezinde 3 - 4 eczane açılmış, bu eczaneler elbette birbirleriyle rekabet halindedir. Fakat biz bir vilâyette eczane açan bir kimseye diğer vilâyette eczane açma hakkını vermiyoruz, yalnız aynı vilâyet içinde birden fazla eczane açmak hakkını tanıyacak olursak, o vilâyete bağlı olan kazalarda ve nahiyelerde aynı eczacılar belki birer şube açmak imkânlarını bulabileceklerdir. O zaman vatandaşlarımız, kaza merkezlerinde, büyük nüfuslu nahiyelerde ilâçlarını kolayca almak, tedarik etmek imkânına kavuşmuş olacaklardır.

Arkadaşların titizlikle üzerinde durduğu meseleye ben de iltihak ediyorum, bir eczacı bir vilâyet merkezinde bir eczane açtıktan sonra diğer bir vilâyette açmamalıdır. Bu hakkı diploma sahibi diğer arkadaşlara bırakmalıdır. Meselâ, Ankara'da eczanesi olan bir eczacı Erzurumda eczane açmamalı ve bunu diğer eczacılara bırakmalıdır. Ancak bu şekilde Erzurum'a, Kars'a, Ağrı'ya gideceklerdir. Bu şekilde birçok vilâyetlerimizde eczaneler açılacaktır.

Fakat kazaların ve nahiyelerin bu gibi müesseselere kavuşabilmesi için vilâyette eczane açan bir arkadaş kaza ve nahiyelerde de açabilir, kaydının konulmasını arz ediyorum. Takdir Yüksek Meclisindedir.

REİS — Muhit Tümerkan.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Efendim, mutlak olarak bir ikinci eczane açmak hakkındaki teklife iştirak etmeye imkân yok. Yalnız bâzı arkadaşlarımız (Eczanesi bulunmayan yerler) tâbirini kullandı. Bu tâbiri daha tahdit etmek suretiyle (Eczanesi bulunmayan kazalar) diyebiliriz. Fakat Beyoğlu da bir kazadır, Çatalca da bir kazadır. Bence, en akla yakın olanı, suiistimalleri önliyerek, sadece hizmete hasredilecek esasları tesbit edebilirsek yerinde olur. Ankara'da eczacı arkadaşlarımız vardır. Şemdinli'de eczane yoktur. Orada bir genç arkadaşın sermayesi yoktur. Ankara'daki, ben gidip orada eczane açayım derse, buna müsaade vermekte memleket için hayır vardır. Hatâ bendeniz Keskin'e bile müsaade edilmesine taraftar olmuyorum.

REİS — Takrirleri okuyoruz.

Yükse Reisliğe

Şifahen arzettiğim sebeplerle 18 nci maddenin birinci fıkrasından «Eczane açması veya tâbirinin tayyedilmesini teklif ederim.

Erzurum Mebusu
Bahadır Dülger

Başkanlığa

Bir eczacının eczanesi bulunmayan bir yerde bir mesul müdür bulunmak kayıt ve şartları dâhilinde ikinci bir eczane açabilir.

Çankırı Mebusu
Celâl Otman

REİS — Bu teklifleri ayrı ayrı reye arz edeceğim.

(Bahadır Dülger'in takririni tekrar okundu.)

REİS — Bahadır Dülger'in teklifini kabul edenler... Etmeyenler... Reddedilmiştir.

(Celâl Otman'ın teklifi tekrar okundu.)

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif reddolunmuştur.

Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul olunmuştur.

MADDE 19. — Bir eczane sahibi eczanesi dışında ilâç tertip edemeyeceği ve mesleki dışın-

da ticaret yapamayacağı gibi öğretmenlikten başka bir vazife de kabul edemez.

SUDİ MIHÇIOĞLU (Manisa) — Muhterem arkadaşlarım, 19 ncu madde, bir eczane sahibinin eczanesi dışında ilâç tertip edemeyeceğini ve satamayacağını âmirdir. Kabul. Fakat mesleki dışında ticaret yapamayacağı gibi öğretmenlikten başka bir vazife kabul edemez, kaydı karşısında cidden biraz durmak lâzımdır.

Aziz arkadaşlarım, bugün memleketimizde birçok şirketler, birçok kooperatifler kurulmaktadır. Devlet, yüksek enerji temini maksadıyla barajlar tesis etmektedir. Anonim şirketler teessüs etmektedir. Bu madde hükmü kabul edilecek olursa eczacı bir anonim şirketin meclisi idaresine, bir kooperatif idare heyetine seçilemeyecektir. Bu itibarla memlekete ifa etmekle mükellef olduğumuz bir hizmeti ifa etmekten mahrum kalırız. Eğer bu madde bu şekilde tedvin buyurulursa halen mevcut Eczacılar Deposu Anonim Şirketine eczaneler, eczane sahipleri hissedar olmaktan çıkacaktır. Binaenaleyh bu maddenin, bütün bu mahzurları bertaraf edecek şekilde değiştirilmesi için bir değişikliğe takdim ediyorum. Kabulünü Yüksek Heyetinizden rica ederim.

REİS — Kemal Özçoban.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Efendim, benden evvel konuşan arkadaşımızın fikirlerine iştirak ediyorum. Öğretmenlikten başka vazife alamaması gibi bir hüküm tehlikelidir. Bunun üzerinde, komisyon, anlaşılıyor ki iyice düşünüp daha iyi bir neticeye varamamıştır. Bence komisyon bunun üzerinde etraflı olarak tetkikat yapsın. Meselâ, bâzı nimresmî müesseseler vardır, hayır cemiyetleri vardır, bâzı yine kısmen Devlet hizmeti olan; kısmen de Devlet hizmeti olmayan, âmme hizmeti olmayan müesseseler vardır. Onun için bu türlü meslek sahipleri, meselâ Ankara'da bir eczacı milletvekili olabilir. Ankara'da müessesesi var ve bu arkadaş resmî bir vazife alamayınca milletvekili de olmaz demektir.

Bence etraflı olarak düşünmek lâzımdır. Bunun komisyon geri alsın, tetkik etsin arkadaşlar.

REİS — Ağâh Erozan.

AĞÂH EROZAN (Bursa) — Muhterem arkadaşlar; 19 ncu maddedeki kayıt şudur: Eczane sahibi eczanesi dışında ilâç tertip edemeyecek. Ya eczane sahibi olmayan? Eczane sahibi olma-

dıkça ilâç tertip edemeyecek kaydı biraz kapalı. Bir de öğretmenlikten başka vazife kabul edemez kaydı. Ben müsaade buyurursanız şunu teklif edeceğim : Eczaneler dışında hiçbir ilâç tertip edilemez. Ve eczacı daimi Devlet memuriyeti kabul edemez.

Bu şekilde tashihi için bir takrir arz ediyorum. Kabul veya ret Yüksek Heyetinizindir efendim.

REİS — Arif Nihat Asya buyurun.

ARİF NİHAH ASYA (Seyhan) — Bir eczacının eczacılık mesleki dışında vazife kabul edememesi kaydı, her halde vatandaşın sıhhatine sarfedilmesi lâzımgelen dikkatinin başka yerlere sarfedilmemesi esbabı mucibesine istinat etse gerektir.

O takdirde çıkarmak istediğim netice şudur : Kendi mesleki dâhilinde kalması, başka mesleke el atmaması ileri sürülüyorsa muallimliğe de el atmaması tezini ileri sürmek lâzımgelir. Muallimlik de bir eczacının dikkatini dağıtmaya kâfi bir sebeptir. (Doğru sesleri)

REİS — Hâmid Şevket İnce.

HÂMİD ŞEVKET İNCE (Ankara) — Arkadaşlar, adetâ eczacıyı içtimai vazifeye iştirakten menedici vaziyet alıyoruz. Yani bir dereceye kadar vatandaşlık hakkından, siyasi hakkından mahrum bırakıyoruz. Toptan maddeyi kaldıralım daha iyi ederiz. Meselâ avukat da âmme hizmeti görür; anonim şirkette âzadır, belediye de âzadır, intihap encümeninde bulunur. Bunlar, memleket ve vatan hizmetidir. Şimdi, eczacıya diyoruz ki, sen hilâli ahmerde âza olamazsın, Himayei Etfal Cemiyetinde âza olamazsın. Böyle teklif olurmu? Bu çok yanlış bir şeydir. Kemal Özçoban arkadaşımızın dediği gibi seçimle yapılan, yani bir iradenin, topluluğu ifade eden şekildeki vazifeleri, medeni ve içtimai ve vatani vazifeleri eczacılar da kullanabilir. Bir mebus eczacı, murakabe hakkını mesul müdüre bırakıyor, mebus oluyor. Diğer taraftan belediye reisiği yaparken, murakabe imkânı mevcut değilken bir istisna yaratıyoruz. Fakat ben eczacıyım, Kızılayda başkanlık yapacağım, deyince hayır, sen otur dükkânında deniyor. Hayır arkadaşlar, vatan hizmetinden ve içtimai müesse-

selerden bir kimseyi menedici kanun olamaz. Bu itibarla arkadaşlarımla teklifine iştirak ediyorum.

Muallim olsun deniyor. Bir muallimin altı saat dersi vardır. Gün yedi saat. Bu vaziyette ancak bir saat eczanesinin başında kalabilecektir. Böyle şey olur mu arkadaşlar? Bu kayıtları kaldırmalı ve âmme hizmetlerine taallük eden işlerde kullanılamaz. Hocalık da buna dâhildir. (Bravo sesleri).

REİS — Fuad Seyhun.

FUAD SEYHUN (Ankara) — Vazgeçtim.

REİS — Refik Şevket İnce.

REFİK ŞEVKET İNCE (Manisa) — Vazgeçtim.

REİS — Fehmi Çobanoğlu.

FEHMI ÇOBANOĞLU (Erzurum) — Efendim; eczacıların öğretmenlik yapıp yapmaması meselesi hakikaten mühimdir. Bizim Erzurum kazalarında öğretmen yoktur. Meselâ İspir Kazasında bir eczacı var, orada kimya hocalığı ediyor. Eğer bu kanunla kendisini hocalık yapmaktan menedecek olursak çocuklarımız hocasız kalacak. Hınıs'ın vaziyeti de böyledir. Öğretmenlerimiz çoğaldığı zaman bu gibi memnuiyet düşünebilir. Bendeniz bu noktayı arz etmek istiyorum.

REİS — Komisyon.

SÖZCÜ NUSRET KIRIŞCIOĞLU (Çanakale) — Efendim; gaye, eczane sahibini eczanesinin başında bulunmasını temindir. Resmî vazifesi olursa ayrılamaz, hususi vazifesi olursa ayrılır şeklinde bir ikilik yapmak doğru değildir. Biz eczacıyı mutlak olarak işinin başında tutmak istiyoruz.

İki istisnayı kabul ettik; milletvekilliği ve belediye reisiği. Bunun dışında vazife kabul edilmemek lâzımdır. Kanaat olarak bunu arz ediyoruz.

Önergeler var. Bu önergeler Yüksek Meclise kabul buyurulursa, o temayüle göre biz de icabını düşünüyoruz.

REİS — İki Aralık Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere oturuma son veriyorum.

Kapanma saati : 17,30

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A — YAZILI SORULAR

1. — *Trabzon Mebusu Naci Altuğ'un Trabzon Vilâyetinde inşa edilen Tütün İşletme ve Bakım Evinin ne zaman işletmeye açılacağına dair sorusuna Gümrük ve Tekel Vekili Emin Kalafat'ın yazılı cevabı (6/1197)*

26 . X . 1953

T. B. M. Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Gümrük ve Tekel Vekâletince yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile arz ederim.

Trabzon Mebusu
Naci Altuğ

Seçim çevrem olan Trabzon İlinde topraksız, işsiz, ve geçiminden âciz erkek ve kadın vatandaşlarımız arasında tütün işleme ve bakım hususunda kalifiye işçilerden hiç olmazsa bir kısmına iş bulmak ve bu suretle geçimlerini temin etmek diğer taraftan bu mıntaka tütünlerinin daha az bir masrafla işlenmelerini sağlamak maksadiyle 1948 senesi temelleri atılarak Devlete birkaç milyona malolan tütün işleme ve bakım evinin inşaatı tamamen ikmal edilmiş olmasına rağmen bugüne kadar işletmeye açılmamasının sebebi nedir? Bu işletme ve bakım evinin yakın bir zamanda açılarak bu mıntaka tütünlerinin burada işlenmesi hususunda Tekel Bakanlığınca bir hazırlık ve düşünce var mıdır?

T. C.

Gümrük ve Tekel Vekâleti 28.XI.1953
İnceleme ve Denetleme Kurulu
Başkanlığı
Sayı : 7132

Özü: Yazılı soru önergesi H.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine
Genel Kâtip - Kanunlar Müdürlüğü : 27 .
X . 1953 tarihli 6 - 1197/5768/13239 sayılı yazıları cevabıdır:

Trabzon Vilâyetinde inşa edilen Tütün Bakım ve İşletme Evinin ne zaman işletmeye açılacağına dair Trabzon Mebusu Naci Altuğ tarafından verilip bir örneği yüksek yazılarıyla vekâle-

timize gönderilen yazılı soru önergesinin cevabını aşağıda arz ediyorum :

1. Trabzon'da halen 350 kişilik kadro ile 1952 mahsulü tütünlerinin işlenmesine devam olunmaktadır. Bu mahallin 1952 mahsulü işleme mürettebi bugünkü kadroya göre ayarlanmış bulunduğundan işlemenin yeni binaya nakli halinde halihazır kadro muhafaza edilecek, ancak yeni mahsul işlemesine geçildiği zaman (tahminen Haziran 1954 ayı) kadronun 500 kişiye çıkarılması mümkün olacaktır.

2. Yeni yapılan bina 29 . XII . 1952 tarihinde Tekel İdaresince tesellüm edilmiş olup, hâlen bakım evi olarak kullanılmaktadır.

Bu binada işlemenin icrası için lüzumlu olan ve piyasada mevcudu bulunmayan avadanlıkların evsaf ve şekillerinin tâyini hususunda İstanbul'da teşkil edilen bir fen heyeti tarafından icra edilen tetkikler ve örnek olarak imal edilen tezgâhlarda deneme mahiyetinde yapılan işlemler sonunda 28 . IV . 1953 de tesbit olunan tiplerin imali takarrür eylemiş ve bu iş yerinde binanın kapasitesi ile mütenasip olarak 500 kişilik kadro ile faaliyeti sağlanabilecek olan ve keşif bedeli 21 764 lira tutan 200 işleme tezgâhı ile teferruatının, Tekel İdaresinin İstanbul teşkilâtındaki imkânlardan da faydalanmak suretiyle, Mayıs 1953 ayında imaline başlanılmış ve Kasım 1953 ayı içinde ikmal edilerek mahalline sevkedilmek üzere bulunmuştur.

Bu avadanlıkların en geç 24 . XI . 1953 tarihinde Trabzon'a varmasını mütaakıp montajı ikmal olunacak ve yeni binada yukarıda tebarüz ettirildiği gibi yeni mahsulün işlenmesine ancak Haziran 1954 ayında başlanabilecektir.

Saygılarımla arz ederim.

Gümrük ve Tekel Vekili
E. Kalafat

2. — *Ordu Mebusu Atıf Topaloğlu'nun, Ordu'nun Ünye Kazasına bağlı Karakuş Nahiyesinin ne zaman kaza haline getirileceğine dair sorusuna İçişleri Vekili Etem Menderes'in yazılı cevabı (6/1205)*

Ankara : 4 . XI . 1953

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Aşağıdaki sorunun İçişleri Bakanlığı tara-
fından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâle-
tinizi arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Ordu Milletvekili
Atıf Topaloğlu

Ordu'nun Ünye İlcesine bağlı 63 kilometre mesafe ve içeride bulunan Karakuş Nahiyesi iklim şartları, nüfus kesafeti ve ilceye uzaklığı hasebiyle uzun zamandan beri ilce olması beklenmektedir. Bilümum formaliteleri ikmal edilmiş bulunmasına rağmen bugüne kadar tahakkuku mümkün olmamıştır.

İlce haline getirilecek nahiyelerin durumlarına göre Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı zamanında bir sıra tertip edilmiş ve bu listede Karakuş'un aldığı sıra numarası 12 dir. Geçen yıl Büyük Millet Meclisinde Hükümetin getirdiği kanunla 24 bucak ilce haline kalbedilmiştir. Halbuki Karakuş'un içinde bulunduğu müşkül şartlar ilcenin bir an evvel yapılmasını icabettirmektedir.

Hükümetin Karakuş Bucagının ilceye çevrilmesi için bir tasarı hazırlığı var mıdır? Kar yağışının çokluğu hasebiyle fâsılalarla Ünye İlcesiyle irtibatı kesilen bu muhitin büyük ihtiyacı Karakuş'luların haklı tahassürleri ne zaman karşılanacaktır?

T. C.

İçişleri Vekâleti
İller İd. G. M.

2. Ş. M. Teşkilât

Sayı: 22102/64-3/13616

Özü : Ünye Kazasına bağlı Karakuş Nahiyesinin kaza haline getirilmesi hakkındaki yazılı soruya dair.

B .M. Meclisi Yüksek Reisliğine

6 . XI . 1953 tarih ve Genel Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 6-1205/5791/13292 sayılı buyrukları karşılığıdır.

Ünye Kazasına bağlı Karakuş Nahiyesinin ne zaman kaza haline getirileceğine dair Ordu Mebusu sayın Atıf Topaloğlu tarafından Yüksek Reisliğinize sunularak Vekâletimize tevdi buyurulan yazılı soru önergesi üzerine gerekli inceleme yapıldı.

Ünye Kazasına bağlı Karakuş Nahiyesinin kaza haline getirilmesi yetkili kurul mütalâalarına dayanılarak Ordu Valiliğince teklif edilmiş ve bu teklif Vekâletimizce de uygun görülerek listesi hazırlanan (19) kaza arasında yer almıştır.

Saygı ile arz ederim.

27 . XI . 1953

İçişleri Vekili
E. Menderes

